

Kuukausi- raportti

LOKAKUU 2019

Sisällysluettelo

Yhteenveto	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	9
Yksityiset kulutusmenot	12
Investoinnit.....	15
Tuotanto	19
Teollisuustuotanto	22
Työllisyys.....	26
Hinnat ja kustannukset.....	29
Julkinen talous.....	33
Yhteenveto talousennusteista	36

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Hannu Kaseva, tutkija

Suhdannenäkymät lokakuussa 2019

> Euroopan teollisuuden kasvunäkymät heikentyneet edelleen

> Brexit 31.10. Ehkä.

> Sähkö- ja elektroniikkateollisuus vahvassa kasvussa

> Kausitasoitettujen tavaraviennin määrä kasvoi edelleen huhti-kesäkuussa

> Työmarkkinoilla lievä käänne huonompaan?

Euroopan teollisuuden luottamus heikentynyt

Eurostatin julkaisema luottamusindikaattori heikkeni Saksan ja Ruotsin osalta selvästi syyskuussa. Indeksi putosi molemmissa maissa alle pitkän aikavälin keskiarvonsa nyt ensimmäisen kerran sitten kesäkuun 2013. Euroalue on keskimäärin vielä pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, mutta tämänkin mittari heikkeni syyskuussa selvästi. Heikentyminen johtuu pitkälti teollisuuden luottamuksesta.

Myös USA:n talouskehitys on jäähtynyt selvästi. Viimeiset kolme kuukautta Chicago Business Barometer on ollut keskimäärin alle 50 pisteessä. Tämä 3. vuosineljännes oli heikoin varttivuosi kymmeneen vuoteen.

Brexit, brexit, brexit

Brexit toteutuu nykytiedoin 31.10. ja, jos näin käy, se toteutuu kovana versiona eli ilman sopimusta. Poliittinen kehitys on kuitenkin ollut Britanniassa niin arvaamatonta viime kuukausina, että on mahdotonta sanoa, mitä lokakuun lopussa tapahtuu.

Sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa kovaa kasvua ...

Suomen tehdasteollisuuden tuotannon määrä kasvoi touko-heinäkuussa 3,1 prosenttia vuoden takaisesta. Tahti on nopeutunut selvästi. Tärkeänä tekijänä oli kova kasvu sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa (+16 %) sekä koneiden ja laitteiden korjaus-, huolto- ja asennustoimessa (+13 %). Kehitys oli ripeää myös mm. kemianteollisuudessa (+5 %). Sen sijaan metsäteollisuuden tuotanto oli parin prosentin laskussa, ja muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus heikkeni yli neljä prosenttia.

... mutta muu teollisuus keskimäärin jämähti

Kausitasoitettu tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Ilman sähkö- ja elektroniikkateollisuuden 4,4 prosentin kasvua tuotanto kuitenkin väheni 0,5 prosenttia. Metsäteollisuuskin pääsi hienoiseen kasvuun, mutta koneet, laitteet ja kulkuneuvot olivat syvästi miinuksella.

Kausitasoitettu viennin määrä kasvoi edelleen huhti-kesäkuussa

Koko tavaraviennin määrä oli huhti-kesäkuussa tasan prosentin viime vuotta suurempaa. Kun laskelmasta poistetaan toimiala muut kulkuneuvot (laivat ja lentokoneet), kasvua oli 4,5 prosenttia. Kasvu oli ripeintä perusmetalleissa, 24 prosenttia. Metsäteollisuus ja sähkölaitteet olivat laskussa.

Tammikuun suuri laivatoimitus nostaa alkuvuoden kokonaisviennin määrää. Jos luvuista poistetaan nämä muut kulkuneuvot, kausitasoitettu tavaraviennin

määrä kasvoi huhti-kesäkuussa 0,8 prosenttia edeltäneestä kolmen kuukauden ajanjaksosta.

Mihin suuntaan työmarkkinoilla?

Työttömyysasteen trendi kääntyi uusimpien lukujen mukaan heinä-elokuussa 0,1 prosenttiyksikön nousuun ja päättyi 6,7 prosenttiin. Työllisyysasteen trendi kuitenkin nousi 72,5 prosenttiin. Molemmat trendiluvut ovat kuitenkin tänä vuonna olleet vaaka-suoria. Trendi muuttuu, kun uusia tilastoja saadaan.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä ...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. maailmankaupan ja talouskasvun hidastuminen mm. euroalueella, Yhdysvaltain kaupp- ja finanssipolitiikka, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, brexit, Kiinan talouskunto ja -kehitys sekä velkaantuminen laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut kuplia varallisuusarvoihin maailmantaloudessa. Geopoliittinen tilanne on viime vuosina kiristynyt eri puolilla maapalloa.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2019 Tammi	2019 Helmi	2019 Maalis	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys
Kuluttajahinnat¹⁾	1,1	1,3	1,1	1,5	1,2	1,0	0,8	1,1	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	0,8	1,1	1,5	1,4	0,9	2,5	1,7		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,308	-0,308	-0,309	-0,310	-0,312	-0,329	-0,365	-0,408	-0,418
Työllisyysasteen trendi	72,4	72,4	72,4	72,4	72,4	72,4	72,4	72,5	
Työttömyysasteen trendi	6,7	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,7	6,7	

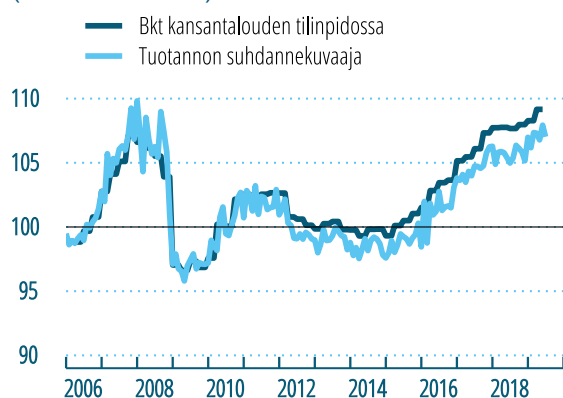
¹⁾ Vuosimuutos, %

²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu.

³⁾ Keskiarvo.

Lähteet: Tilastokeskus, Euroopan keskuspankki.

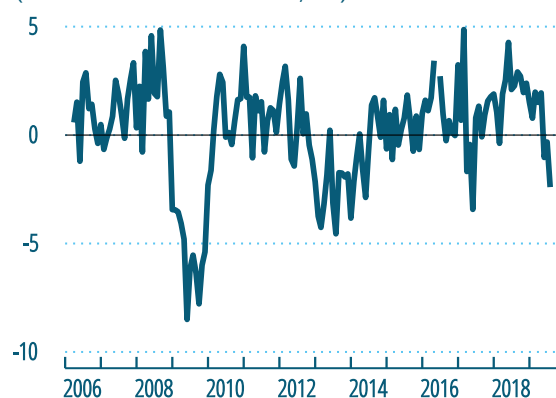
Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtiä kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

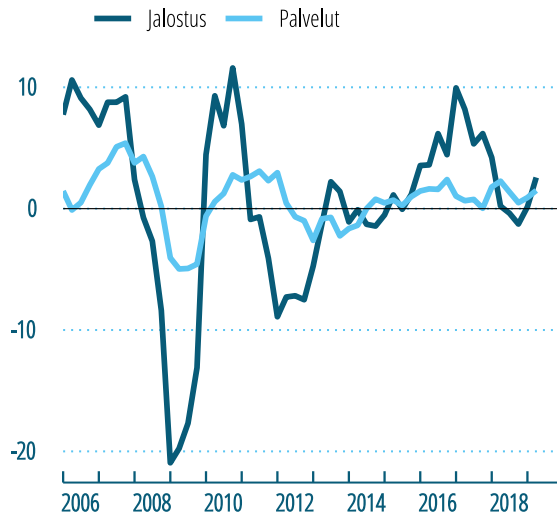
Lähde: Tilastokeskus.

Ennuste ja sen korjaustarve (%-muutos)

	Ennuste		Korjaustarve	
	2019	2020	2019	2020
Bkt	1,1	0,9		
Tuonti	1,1	2,2		
Vienti	3,8	1,3		
Investoinnit	1,4	0,8		
Kulutus	1,0	1,2		
Teollisuustuotanto	1,8	1,4		
Työttömyysaste, %	6,5	6,3		
Inflaatio, %	1,0	1,1		
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,4		

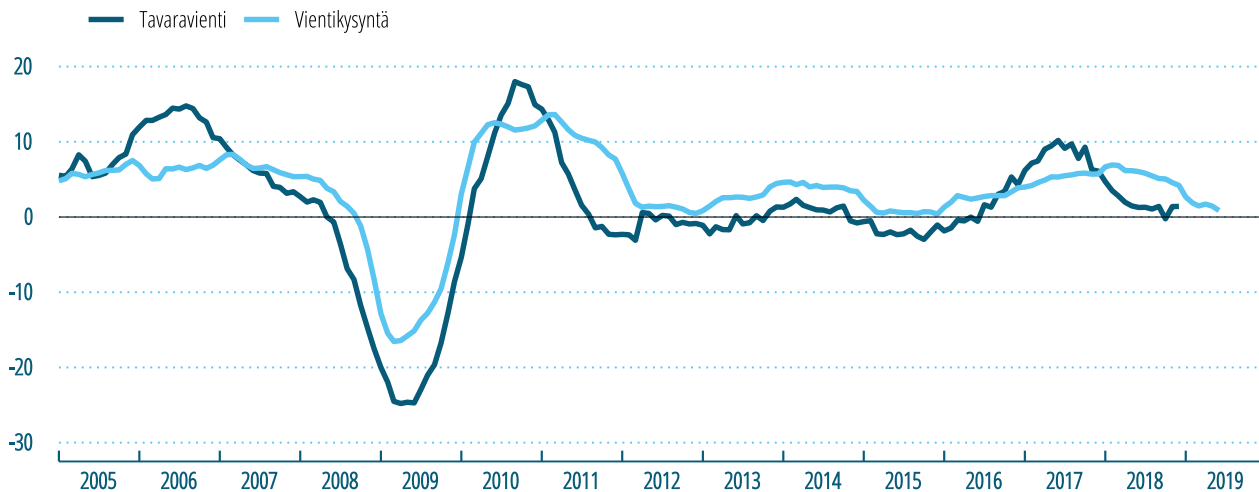
Lähde: Suhdanne 2019:2.

Arvonlisäyksen muutos edellisestä vuodesta (%)

Lähde: Tilastokeskus.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (%)

Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, omat laskelmat.
 Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.
 Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk:n lka (keskistetty).

EKP alensi euroalueen talletuskorkoa -0,5 prosenttiin syyskuussa

- > [Lennokki-iskuja seurannut öljyn hinnannousu jäämässä lyhytaikaiseksi](#)
- > [Euron dollarikurssi heikentynyt alle 1,10:n](#)
- > [Britannian hallituksen aikeena edelleen irtautua EU:sta lokakuun 31. päivänä](#)
- > [Ostopäällikköindeksit povaavat euroalueelle nollakasvua syksyksi](#)

Iskut Saudi-Arabian öljyn tuotantolaitoksiin nostivat öljyn hintaa

Öljyn Brent-laadun hinta nousi syyskuun 16. päivänä noin 15 prosenttia, kun markkinat avautuivat öljyn tuotantolaitoksissa Saudi-Arabiassa edellisviikonloppuna tapahtuneiden lennokki-iskujen jälkeen. Iskujen seurauksena Saudi-Arabian päiväkohtainen tuotanto väheni 5,7 miljoonalla tynnyrillä, mikä tarkoitti noin viiden prosentin pudotusta koko maailman öljyn tuotannossa. Saudi-Arabia on kyennyt kuitenkin palauttamaan öljyn tuotantoaan varsin nopeasti kohti iskuja edeltävää tasoa, minkä myötä öljyn hintapiikki on sulamassa pois. Tällä hetkellä öljyn Brent-laadun hinta on 61 dollaria tynnyriltä.

EKP kevensi rahapolitiikkaansa

EKP kevensi rahapolitiikkaa syyskuun kokouksessaan. Pankkien yön yli -talletuskorkoa laskettiin -0,4 prosentista -0,5 prosenttiin samalla, kun otettiin käyttöön ns. tiering-systeemi, jossa sovelletaan kahdentasoisia korkoja pankkien reservitalletuksille. Tässä mallissa pankkien keskuspankkitalletuksille maksetaan -0,5:n suuruisia korkoa vain tiettyyn määrään talletuksia asti, jonka ylittymisen jälkeen niihin sovelletaan nollakorkoja. Samalla EKP päätti arvopapereiden osto-ohjelman uudelleen käynnistämisestä marraskuusta lähtien 20 miljardin suuruisilla kuukausittaisilla netto-ostoilla ja viesti ohjauskoron pysyvän nollassa aiemmin ilmoittamaansa pidempään.

Yhdysvaltojen bkt kasvoi 2,0 prosenttia toisella neljänneksellä

Yhdysvaltojen talous kasvoi 2,0 prosenttia huhti-kesäkuussa vuositasolle korotettuna tarkistettujen tietojen perusteella. Vielä ensimmäisellä vuosineljänneksellä bkt kasvoi 3,1 prosenttia vuositasolle korotettuna. Toisen neljänneksen kasvuluku pysyi tarkistuksessa ennallaan, mutta kysyntäerissä tarkistettiin investointeja, yksityistä kulutusta ja tuontia alaspäin, kun taas julkista kulutusta ja vientiä tarkistettiin ylöspäin. Investointien heikkous herättää huolta Yhdysvaltojen talouden suunnasta. Tuottokäyrä, eli pitkien ja lyhyiden korkojen erotus, on ollut viime viikkoina negatiivinen erityisesti 10 vuoden ja 3 kuukauden valtionlainojen erotuksen osalta. Myös 10 ja 2 vuoden valtionlainakorkojen erotus on käynyt negatiivisen puolella. Tuottokäyrän kääntymisen ennakoi taantuma 8-24 kuukautta kääntymisen jälkeen.

Teollisuustuotanto ja hinnat (%-muutokset)

	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	3 kk ³⁾	Kum ²⁾ 2018/19 ⁴⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Teollisuustuotanto									
G7¹⁾: kk/kk, vuositasolla	-1,0				-0,4	-0,6	2,3	-0,2	1,4
EU-28	-1,6	-1,0			-0,6	-0,7	1,3	-0,4	0,5
Euroalue	-2,2	-1,8			-0,7	-1,3	0,9	-0,4	0,5
Suomen 12 vientimaata¹⁾, %	-0,9				-0,5	-0,4	1,8	-0,2	0,8
Kuluttajahinnat									
EU-15²⁾	1,3	1,2	1,1		0,4	1,2	1,7	1,2	1,2
Euroalue, harmonisoitu	1,3	1,0	1,0		0,2	1,1	1,8	1,2	1,2
Suomen 14 vientimaata²⁾	1,6	1,5	1,4		0,5	1,5	1,8	1,3	1,3
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWA-ind., %	-3,2	5,6	-1,5		1,9	-2,6	1,8	-1,5	1,6
Raakaöljy, USD/tyunnyri, taso	63,0	64,2	59,5		-2,7	65,1	72,8	63,0	57,0

¹⁾ Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo.

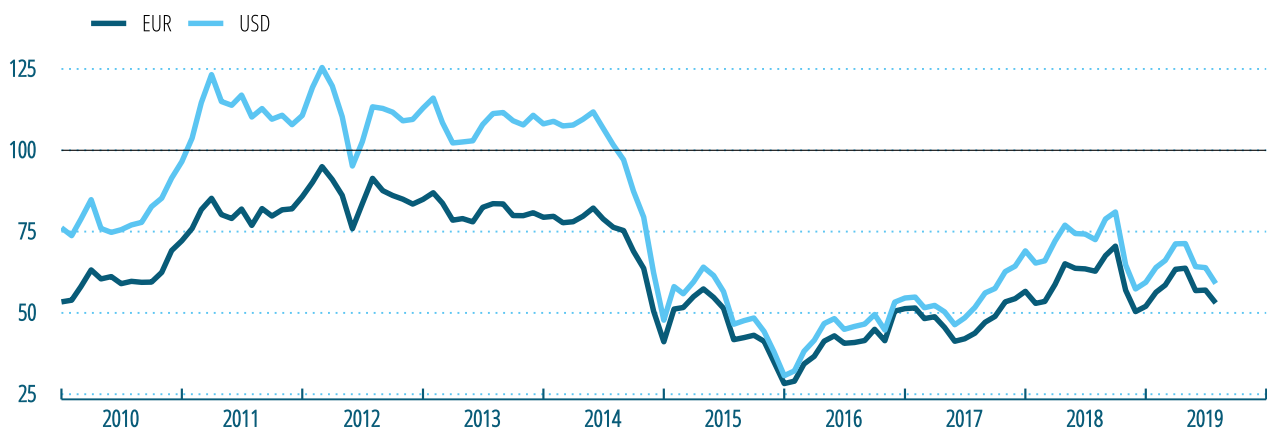
²⁾ Laskettu kansallisista indekseistä.

³⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta.

⁴⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2019 ja HWWA-indeksin osalta muutosta v. 2019.

Lähteet: Tilastokeskus, OECD, Bloomberg, Suhdanne 2019:2.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta (USD/barreli, Brent)

Lähde: Bloomberg.

Korot (%)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	Viim.	3 kk ka	2018 ka	2019 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3	-0,4
USA, Libor	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,3	2,4
Japani, 3 kk	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iso-Britannia	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
Ruotsi, Stibor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0
Euribor, 12kk	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	2,5	2,4	2,1	2,0	1,6	1,7	1,7	1,8	2,9	2,1
Saksa	0,0	-0,1	-0,3	-0,3	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5	0,5	-0,3
Ranska	0,4	0,3	0,1	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	0,8	0,1
Italia	2,6	2,6	2,3	1,7	1,4	0,9	0,8	1,3	2,6	1,9
Espanja	1,1	0,9	0,5	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	1,4	0,6
Belgia	0,5	0,4	0,1	0,0	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2	0,8	0,1
Kreikka	3,4	3,4	2,7	2,1	2,0	1,5	1,3	1,9	4,2	2,6
Portugali	1,2	1,0	0,6	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	1,8	0,7
Irlanti	0,6	0,5	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,3
Suomi	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	0,6	0,0

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi.

Lähde: Bloomberg.

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

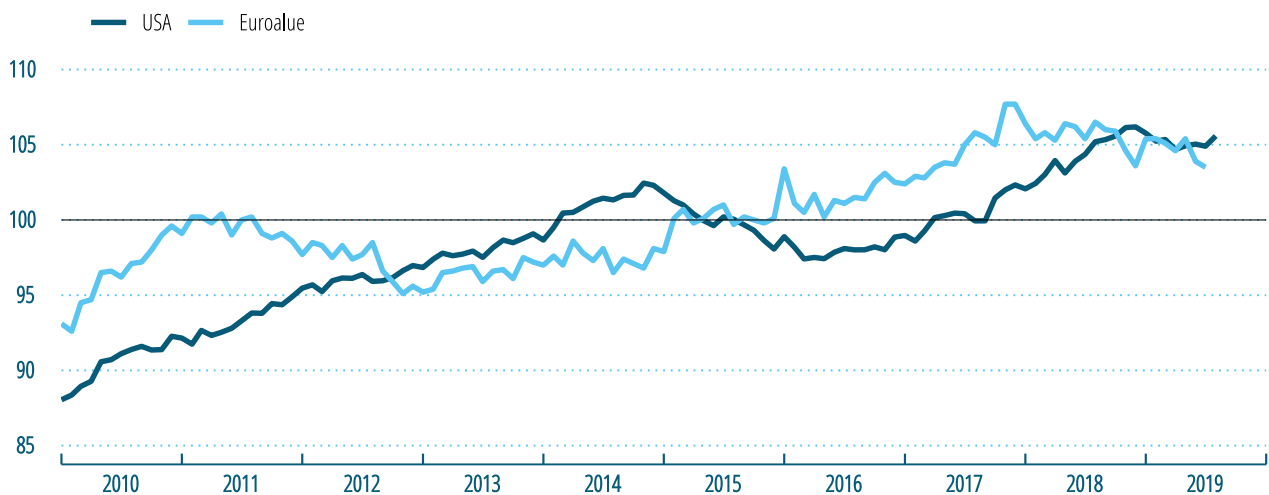
	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	Viim.	% 3 kk	% 12 kk	% v. alusta ¹⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (indeksi, 2008/12=100)										
Eurobloc 300	167,6	163,2	163,1	167,6	160,2		167,8	-1,9	-5,2	11,2
SP 500, USA	330,9	325,3	329,3	341,4	330,3		339,6	1,5	1,4	14,4
Nikkei 300, Japani	193,0	185,8	185,2	189,3	181,1		195,5	-2,5	-10,4	6,2
Hex, yleisindeksi	182,0	171,7	172,0	174,8	168,3		173,9	-2,0	-11,0	0,4

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10v.		Euron val.kurssit paik. valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2018	2,3	-0,3	2,9	0,5	1,2	130,4	7,8	0,9	10,3	74,1
2019/9	2,1	-0,4	1,7	-0,6	1,1	118,3	7,7	0,9	10,6	70,9
2019e	2,3	-0,4			1,1	122,8	7,7	0,9	10,5	72,3
2020e	1,5	-0,4			1,1	121,4	7,7	0,9	10,6	70,9

¹⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo.

Lähde: Bloomberg.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähde: OECD.

Tavaravienti kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 1,1 prosenttia viimevuotisesta

> Tavaraviennin viime vuoden kasvulukua korjattiin 0,5 prosentista 2 prosenttiin

> Tavaratuonnin kasvulukua korjattiin 2,9 prosentista 3,8 prosenttiin

> Myös palvelutuonnin kasvulukua korjattiin ylöspäin

Avomerelle ja Venäjälle vietiin kaasuputkia heinäkuussakin mikä jälleen nosti metallien jalostuksen vientiä tuntuvasti

Tilastokeskus julkaisi syyskuun lopulla kansantalouden tilinpidon korjatut aikasarjat vuodesta 1975 alkaen. Uusimpien tietojen mukaan tavaravienti kasvoikin viime vuonna 2 prosenttia eikä 0,5 prosenttia, kuten aiemmin ilmoitettiin. Niinpä koko vienti lisääntyikin 2,2 prosenttia edellisvuodesta.

Tavaraviennin määrä lisääntyi kuluvan vuoden heinäkuussa 2,7 prosenttia edellisvuodesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä. Viennin arvo nousi 0,7 prosenttia, ja vientihinnat laskivat keskimäärin 1,9 prosenttia viimevuotisesta.

Metallien jalostuksen viennin määrä kohosi heinäkuussa 22,5 prosenttia vuodentakaisesta, kun kaasuputkia vietiin avomerelle ja Venäjälle 169 miljoonan euron arvosta. Koneiden ja laitteiden vienti kasvoi 8 prosentin tahtia. Moottoriajoneuvojen viennin määrä lisääntyi heinäkuussa odotusten mukaisesti runsaat 5 prosenttia vuodentakaisesta, kun autoja vietiin 10 958 kappaletta. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden viennin määrä kasvoi vain runsaan prosentin, kasvua jarrutti sähkölaitteiden viennin 11 prosentin supistuminen.

Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden viennin alamäki näyttää pysähtyneen, heinäkuussa viennin määrä lisääntyi 7 prosenttia. Öljytuotteiden vienti jäi sen sijaan heikoksi. Paperiteollisuuden viennin määrä jäi edelleen vuodentakaisesta pienemmäksi, mutta pysyi edelliskuukausien tasolla. Elintarvikkeiden vienti pysyi vahvana, alan viennin määrä lisääntyi 9,5 prosenttia.

Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonti kääntyi heinäkuussa kasvuun

Kansantalouden tilinpidon syyskuun lopulla julkaistujen korjattujen aikasarjatieltojen mukaan tavaratuonti kasvoi viime vuonna 3,8 prosenttia eikä 2,9 prosenttia, kuten aiemmin ilmoitettiin. Palvelutuonnin kasvulukua nostettiin 6,5 prosentista 7,5 prosenttiin. Koko tuonti lisääntyi siten 5 prosenttia edellisvuodesta.

Tavaratuonnin määrä nousi kuluvan vuoden heinäkuussa 3,9 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä. Tuonnin arvo kasvoi 1,8 prosenttia, ja tuontihinnat laskivat 2 prosenttia edellisvuodesta.

Poltto- ja voiteluaineiden tuonti väheni heinäkuussa vajaan prosentin viimevuotisesta. Teollisuuden tuotantotarvikkeet (ml. kuljetusvälineiden osat ja tarvikkeet) kääntyi vajaan vuoden kestäneen yhtäjaksoisen supistumisen jälkeen 2,3 prosentin kasvuun. Myös investointitavaroiden tuonti piristyi ja lisääntyi 2,5 prosenttia vuodentakaisesta. Kestokulutustavaroiden ja henkilöautojen tuonti kohosi 9 prosenttia. Puolikesto- ja kertakulutustavaroiden tuonti puolestaan nousi 7,6 prosenttia.

Ulkomaankauppa ja vaihtotase (%-muutokset ja mrd. euroa)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	3 kk ¹⁾	Kum ²⁾	2018 ³⁾	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Tavaroiden vienti										
määrä, %-muutos	-3,1	8,3	-1,9	2,7		1,1	2,5	2,0	3,5	1,0
hinta, %-muutos⁴⁾	1,1	-0,2	-1,5	-1,9	-1,8	-1,0	0,3	4,7	-1,3	-0,1
Tavaroiden tuonti										
määrä, %-muutos	4,7	3,9	-7,3	3,9		-2,2	-0,3	3,8	-0,4	2,3
hinta, %-muutos⁴⁾	1,5	-0,7	-2,6	-2,0	-2,7	-1,2	-0,2	4,2	-0,3	-0,6
Vaihtotase, mrd. eur	-5,0	0,3	1,1	0,1			-2,8	-3,3	-2,2	-2,1
Kauppataase, mrd. eur	-0,3	0,1	0,4	-0,3			0,8	0,8	2,6	2,1

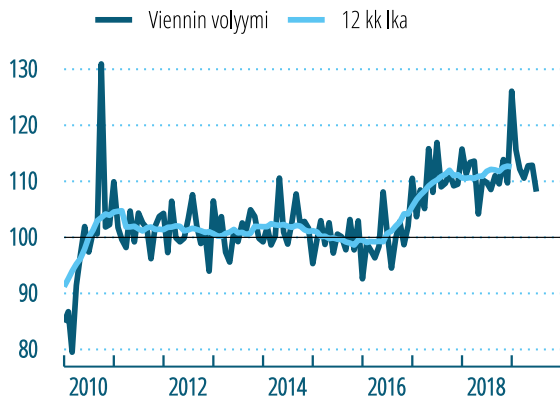
¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä.

²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

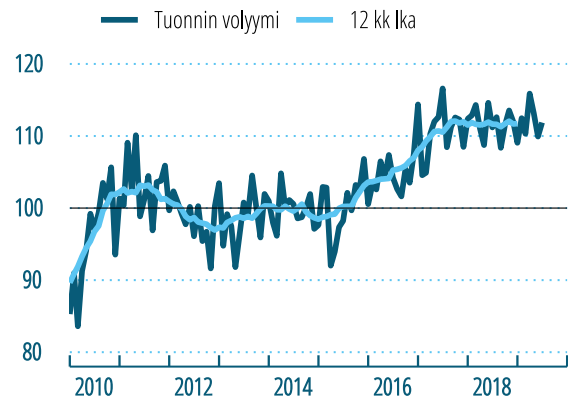
³⁾ Kansantalouden tilinpidossa.

⁴⁾ Indeksi 2010=100.

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Viennin volyyymi, kausitasoitus
(ind 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli.

Tuonnin volyyymi, kausitasoitus
(ind 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli.

Viennin määrä toimialoittain (%-muutos)

	Arvo-osuus 2018 (%)	2019 Maalis	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	Kum
Paperiteollisuus (17)	16,1	-3,8	-0,2	-1,1	-3,9	-3,6	-2,6
Metallien jalostus (24)	13,4	0,3	41,1	23,2	7,9	22,5	15,1
Koneet ja laitteet (28)	12,9	3,8	9,3	8,2	-4,8	8,2	4,9
Kemikaalit ja lääik. (20, 21)	8,9	-6,1	5,6	12,4	-3,2	7,0	1,2
Öljytuotteiden valm. (19)	8,1	-9,5	17,6	23,8	-2,1	-16,9	0,1
Moottoriajoneuvot (29)	6,5	11,2	22,1	11,2	-16,5	5,2	2,4

Lähteet: Tulli ja Tilastokeskus.

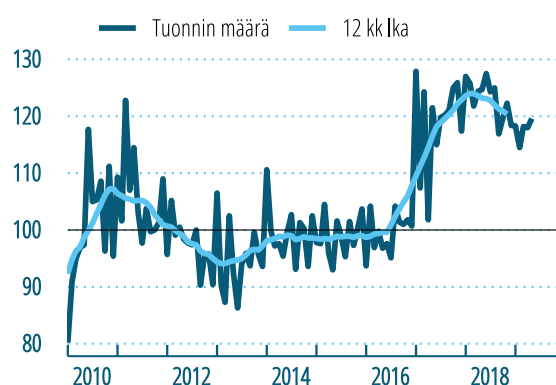
Vienti ja tuonti (vuosimuutos, %)

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Vienti yhteensä	4,7	1,0	0,0	3,1	3,9	4,5	2,2	3,8	1,3
Tavaroiden vienti	5,3	1,6	-2,1	3,4	2,8	-0,5	2,0	3,5	1,0
Palvelujen vienti	3,3	-0,3	5,0	2,6	6,6	17,1	2,6	5,0	2,0
Tuonti yhteensä	6,8	2,5	3,7	7,0	-0,6	2,9	5,0	1,1	2,2
Tavaroiden tuonti	7,5	0,5	2,2	5,2	-4,6	-0,1	3,8	-0,4	2,3
Palvelujen tuonti	5,3	6,8	6,9	10,6	8,3	9,3	7,5	4,0	1,9

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Moottoriajoneuvojen viennin määrä,
kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonnin
määrä, kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli.

Vähittäiskaupan kehitys on ollut hyvää

> Vähittäiskauppa kesällä 3 prosentin nousukiidossa

> Sekä tavaratalokauppa että erikoiskauppa menestyneet

> Päivittäistavara-kauppa viime vuoden tasolla

Vähittäiskaupan kasvu on ollut ripeää

Vähittäiskaupan liikevaihdon määrä kasvoi ennakkolukujen mukaan kesäkuukausina tasan kolme prosenttia vuoden takaisesta. Tahti on hyvä, ja kehitys on viime aikoina vahvistunut. Koko alkuvuonna (tammi-elokuussa) myynnin määrä kasvoi 2,4 prosenttia viime vuodesta. Päivittäistavara-kauppa kasvoi kesäkuukausina 0,2 prosenttia vuoden takaisesta.

Vähittäiskaupassa touko-heinäkuussa tavaratalojen liikevaihdon määrä oli vahvassa neljän prosentin vuosikasvussa ja erikoiskauppa yli neljän prosentin kasvussa. Päivittäistavara-kauppa painoi koko vähittäiskaupan kasvun 2,3 prosenttiin.

Kovimmassa vuositason kasvussa ovat kodintekniikka (+13 %) sekä apteekit, terveydenhoito-, kosmetiikka- ja hygieniatuotteet (+9 %). Edellisessä tekninen kehitys nostaa määraindeksiä. Laskussa sen sijaan ovat ajoneuvojen polttoaineen sekä kultasepänteosten ja kellojen myynti.

Kausitasoitettuna myynnin määrä kasvoi touko-heinäkuussa 0,4 prosenttia helmi-huhtikuusta. Tahti oli hitaampi kuin tätä edeltäneet havainnot, mutta pääsiäinen saattaa vaikuttaa lukemiin.

Hinnat viime vuotisella tasolla

Myynnin arvon ja määrän kautta laskettuna vähittäiskaupan myynnin hinta on tänä vuonna ollut täsmälleen viimevuotisella tasolla.

Ajoneuvokauppa tasaantunut

Pitkään kestäneen vuositason alenemisen jälkeen moottoriajoneuvojen kauppa, korjaus ja huoltotoimi pääsi touko-heinäkuussa nollakasvuun. Tuotteiden vähittäiskauppa oli edelleen prosentin laskussa, mutta tukkukauppa sekä huolto- ja korjaustoimi kasvoivat. Heinäkuussa vähittäiskauppakin oli selvästi plussalla vuoden takaisesta, mutta yksittäisissä kuukausissa voi olla suurta heilahtelua.

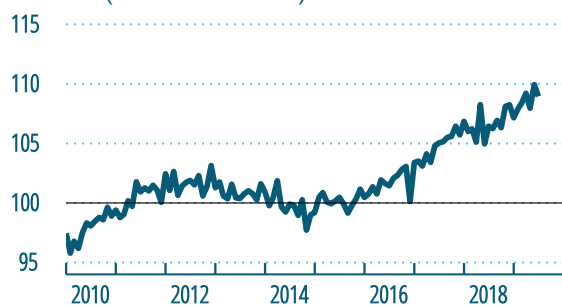
Henkilöautojen ensirekisteröintien määrä oli syyskuussa odotetusti selvästi korkeampi kuin vuosi sitten. Viime vuonna päästömittaustavan muutos aiheutti kysyntäpiikin elokuulle ja vastaavan romahduksen syyskuulle. Koko tammi-syyskuun osalta määrä oli tänä vuonna tasan kymmenen prosenttia alempi kuin viime vuonna.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2019 Helmi	2019 Maalis	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo
Vähittäiskauppa	0,8	1,1	2,7	2,2	2,7	2,3	3,1
Päivittäistavarakauppa	-1,2	-2,0	0,5	0,4	1,7	-0,3	0,2
Tavaratalokauppa	0,1	1,5	2,9	2,7	3,4	4,0	
Erikoiskauppa yhteensä	2,3	3,9	4,9	3,9	3,5	4,5	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	7,5	11,1	11,7	12,7	10,8	13,1	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	-0,4	0,1	2,2	-0,4	-0,4	0,3	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	7,4	7,8	4,4	7,4	6,7	7,7	
Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	-1,2	-0,5	-0,1	-2,0	-1,9	0,0	

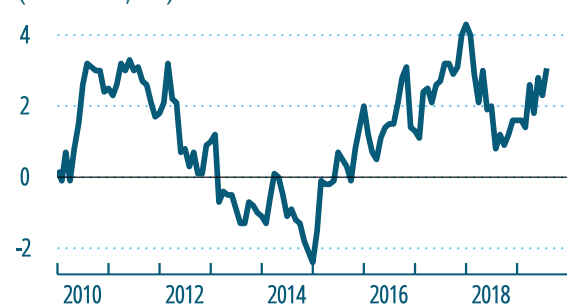
Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind 2015=100)

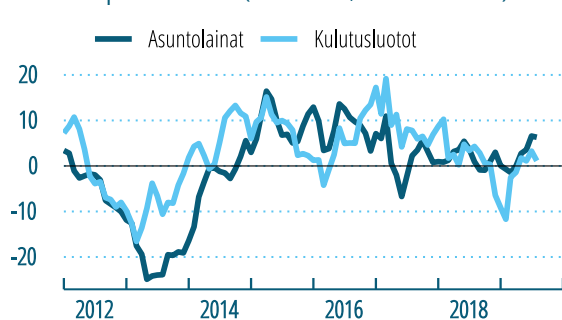
Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

Lähde: Tilastokeskus.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka, %-muutos)

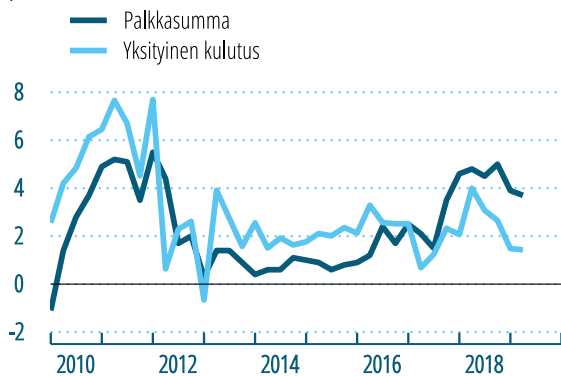
Lähde: Suomen Pankki.

Yksityiset kulutusmenot, määrän vuosimuutos (%)

	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Yksityiset kulutusmenot	1,8	1,3	3,0	1,7	1,3	0,1	0,2	0,7	1,1
Kestävät kulutustavarat	6,6	5,8	9,5	5,1	0,8	-3,6	-1,7	0,4	2,2
Puolikestävät tavarat	4,3	3,2	6,8	2,4	1,5	3,7	1,5	2,0	1,4
Lyhyikäiset tavarat	-0,6	1,5	0,1	0,5	0,9	-1,1	2,0	0,3	0,2
Palvelut	2,2	0,9	2,7	1,4	2,0	0,3	0,2	0,3	1,6

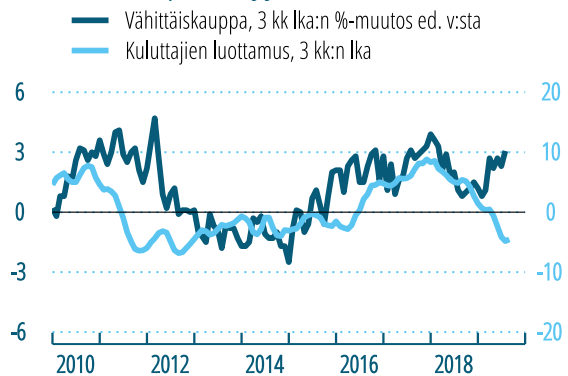
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (%)

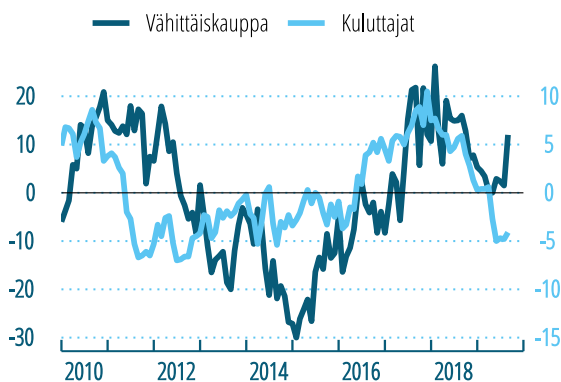
Lähde: Tilastokeskus.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

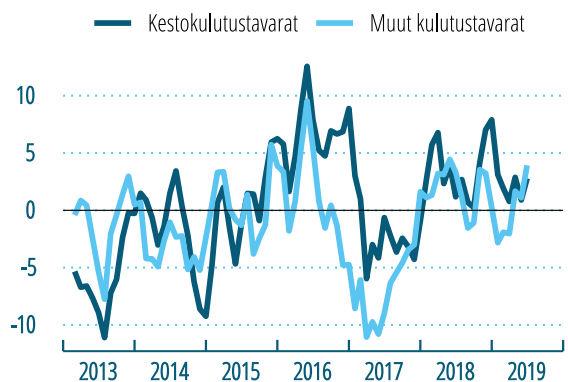
Lähteet: Tilastokeskus ja Euroopan komissio.

Luottamusindikaattorit (saldot)

Lähde: Euroopan komissio.

Kulutustavaroiden tuonnin määrä (3 kk lka, %-muutos)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus.

Teolliset investoinnit hyvässä vedossa

> Uudisrakentaminen
kääntyi laskuun
alkuvuonna

> Asuin- ja liike-
rakentaminen 5 prosentin
pudotuksessa

> Tehdasrakentaminen
runsaan 10 prosentin
kasvussa

> Teollisuuden hankkeet
pitävät investoinnit
plussalla tänä vuonna

Tilastokeskuksen tarkistusten myötä uudisrakentamisen tuotanto väheni alkuvuonna vaajat 1 prosenttia vuodentakaisesta.

Asuinrakentamisen uudistuotanto supistui noin 5 prosenttia ja muuta talonrakentamista (yritykset ja yhteisöt) valmistui 3 prosenttia vuodentakaisesta enemmän.

Muun talonrakentamisen tuotanto oli vahvasti kaksijakoista. Liike- ja toimistorakentamiseen kirjattiin alkuvuonna 5 prosentin pudotus. Sen sijaan teollisuus- ja maatalousrakennuksia valmistui runsaat 10 prosenttia viimevuotista enemmän.

Tammi-heinäkuun talonrakentamisen aloitustietojen mukaan asuinrakentamisen trendin lasku loivenee vuoden jälkipuoliskolla.

Uusien asuntojen suuri varanto on vuoden mittaan sulanut vahvan sijoittajakysynnän ansiosta. Myös kotitalouksien asuntolainojen kysyntä on viime kuukausina vilkastunut vaimentaen osaltaan uudisasuntojen aloitusten ja tuotannon laskua.

Julkisten ja liikennesektorin talorakennusten tilanne näyttää aloitustietojen mukaan vakaalta.

Teollisuuden ja alkutuotannon talotuotantoa käynnistyy edelleen runsaasti, mutta tuotantomäärien vuosikasvu hidastuu syksyn ja talven aikana.

Etlan syyskuun ennusteen mukaan rakennustuotannon ja -investointien määrä (uudistalotuotanto, maa- ja vesi- sekä korjausrakentaminen) kasvaa tänä vuonna 1 prosentin.

Asuntojen uudisrakentaminen supistuu tänä vuonna 4 prosenttia ja teollisuusvetoinen muu talonrakentaminen kasvaa 2 prosenttia. Korjausrakentamisen kasvuennuste on 2 prosenttia.

Muiden investointien (koneet ja laitteet sekä t&k-panostukset) arvioidaan kasvavan 2 prosenttia eli hieman rakennusinvestointeja enemmän. Tätä tukee tehdasrakentamisen vahva kasvuvaihe, joka projektien edetessä lisää teollisuuden koneiden ja laitteiden kysyntää. Koko teollisuuden investointien kasvunuste tälle vuodelle on 5,5 prosenttia.

Ennakoivia indikaattoreita (%-muutos vuodentakaisesta ellei toisin ilmoitettu)

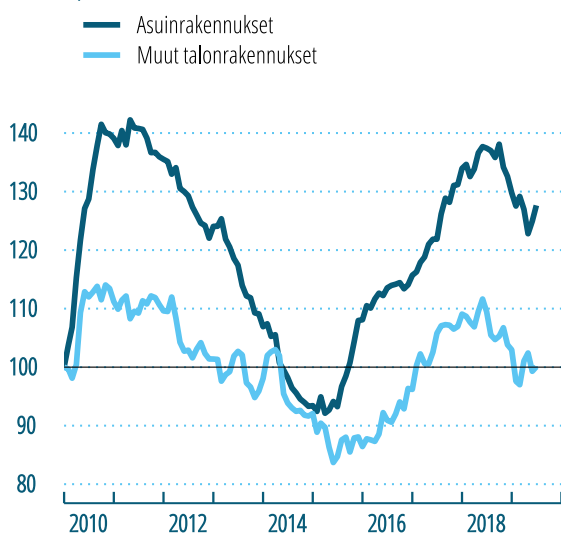
	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	3 kk ²⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Inv.tav. tuonti (määrä)	6,6	-5,5	2,5			1,3	1,6	3,7	1,8
Inv.tav. tuotanto (määrä)	1,3	12,6	21,8			2,1	5,2		
Rakennusaineteollisuus²⁾	-6,2	-8,0	3,0			-1,5	2,3		
Rakennusten aloitukset (m³)	-1,8	-10,6	17,4			0,6	-1,6		
asuinrakennukset	-24,0	15,3	39,4			-2,2	1,1		
muut rakennukset	12,7	-20,1	9,7			2,1	-2,9		
Uudisrak. vol.ind. yht.	-0,1	-2,7	-1,2			-0,2	8,4	-0,7	-1,2
asuntorakentaminen	-6,1	-7,6	-5,7			-1,5	9,6	-4,0	-5,0
muu talonrakentaminen	5,0	1,4	2,5			0,9	7,3	2,0	2,0
Rak. luottam.ind. saldo³⁾	6,8	0,4	2,5	2,9	6,9				

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

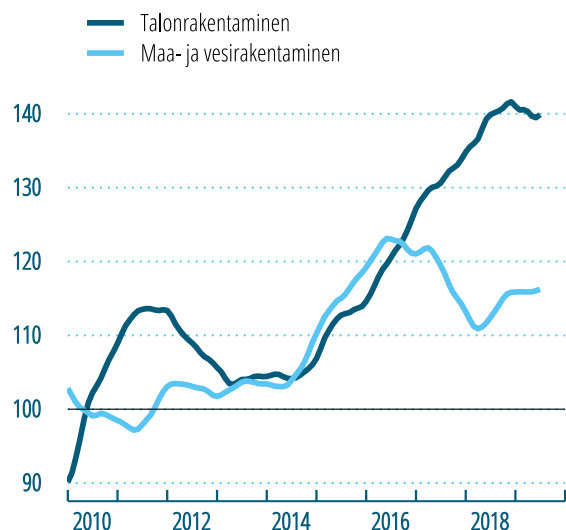
²⁾ Tuotannon määrä.

³⁾ Eurostat.

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli, Suhdanne 2019:2.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³),
12 kk, lka

Lähde: Tilastokeskus.

Rakennusyritysten myynnin volyymi,
trendi (ind 2010=100)

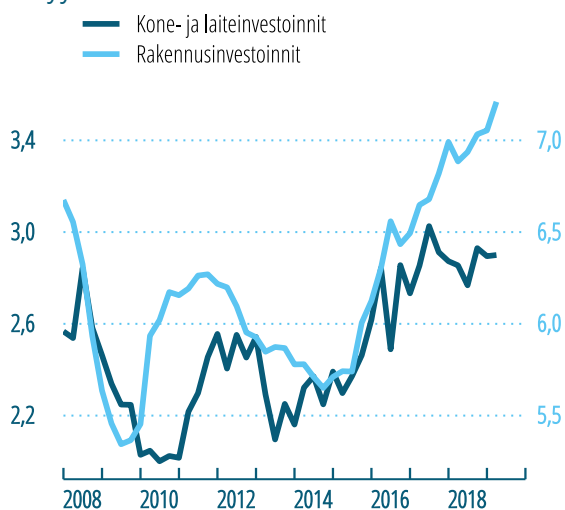
Lähde: Tilastokeskus.

Investointien volyymi (%-muutokset ed. vuodesta)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	Q _t / Q _{t-1} * %	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Investoinnit yht.	3,5	0,3	3,4	0,2	1,7	0,8	3,3	1,4	0,8
Yksityiset inv.	3,9	-1,1	2,8	0,1	0,3	0,1	2,8	1,5	0,3
Julkiset inv.	1,8	7,6	6,0	0,6	8,7	1,2	5,4	1,1	2,7
Koneet ja laitteet	-0,2	-9,0	1,1	0,9	1,6	0,2	-1,1	2,6	0,5
Rakennusinv.	4,9	2,1	3,6	1,7	4,1	2,2	4,4	1,1	0,3
asuinrak.	5,0	3,0	3,2	1,8	1,1		5,4	0,3	0,4
muut talonrak.	7,4	2,1	4,4	1,8	8,6	4,6	5,1	2,3	-0,1
maa- ja vesirak.	-0,8	-0,5	3,1	0,8	5,3	1,6	0,5	1,3	1,1
Muut investoinnit	3,9	6,3	6,4	-5,4	-7,0	-1,4	5,0	0,5	2,9

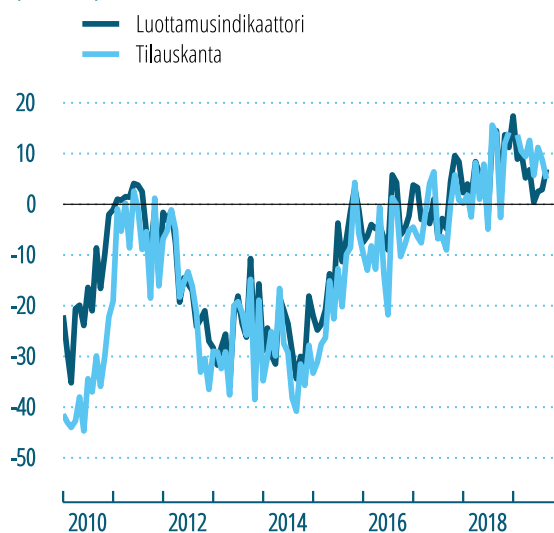
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien volyymi, kausitasoitus

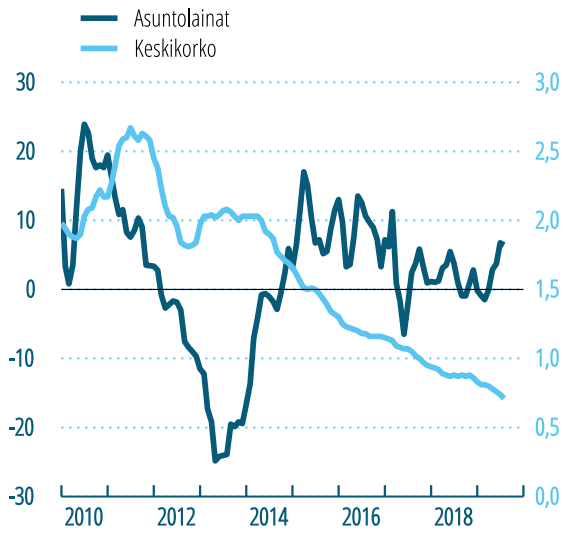
Mrd. euroa vuoden 2010 hinnoin.
Lähde: Tilastokeskus.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

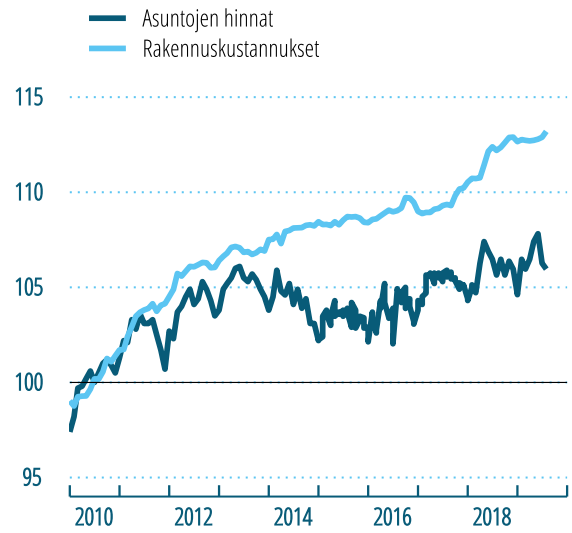
Lähde: Euroopan komissio.

Kotitalouksien nostamat as.lainat, 3kk, summa (%-muutos ed. v:sta)

Lähde: Suomen Pankki.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind 2010=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Kansantalouden tilinpidon mukaan bkt kasvoi 0,9 prosenttia tammi-kesäkuussa

> Bkt:n kasvuvauhti voimistui toisella neljänneksellä

> Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto kasvoi reippaasti heinäkuussa

> Teollisuuden tuotanto-odotukset sukelsivat syyskuussa

Kansantalouden tilinpidon aikasarjoja korjattiin syyskuun lopulla

Palvelutoimialojen tuotanto kasvoi uusimpien tietojen mukaan vuonna 2018 1,8 prosenttia eikä 1,3 prosenttia, kuten aiemmin ilmoitettiin. Rakentamisen kasvulukua korjattiin 2,2 prosentista 2,4 prosenttiin ja alkutuotannon kasvua 1,9 prosentista 3,3 prosenttiin. Teollisuuden tuotanto lisääntyi viime vuonna 0,1 prosenttia eikä supistunut 0,1 prosenttia, kuten aikaisemmin ilmoitettiin. Bruttokansantuotteen kasvuluku pysyi kuitenkin ennallaan 1,7 prosentissa.

Bkt kasvoi kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 0,5 prosenttia vuodentakaisesta alkuperäisen sarjan mukaan ja kausitasoitettuna 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Toisella neljänneksellä bkt kasvoi 1,3 % viimevuotisesta ja 0,8 % edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla bruttokansantuote kasvoi siten 0,9 prosenttia vuodentakaisesta.

Työpäiväkorjattuna kokonaistuotanto kasvoi heinäkuussa vajaat 2 prosenttia vuodentakaisesta

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi heinäkuussa 2,5 prosenttia vuodentakaisesta. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi 1,7 prosenttia viimevuotisesta. Kausitasoitettuna tuotanto laski heinäkuussa 0,8 prosenttia kesäkuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kasvoi heinäkuussa työpäiväkorjattuna 4,2 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto nousi 1,3 prosenttia, mutta alkutuotanto supistui 4,3 prosenttia.

Tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi vuoden alkupuoliskolla 1,4 prosenttia vuodentakaisesta ja työpäiväkorjattuna niinkään 1,4 prosenttia. Kansantalouden tilinpidon mukaan bkt kasvoi 0,9 prosenttia, joten tilastosarjojen välinen ero on melkoinen.

Teollisuuden luottamus heikkeni syyskuussa sekä EU:ssa että Suomessa

Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori putosi syyskuussa vajaat neljä pistettä EU:ssa ja kolme pistettä euroalueella. Tuotanto-odotukset laskivat tuntuvasti molemmilla alueilla. Tilauskannat ohenivat merkittävästi sekä EU:ssa että euroalueella. Valmistuotevarastot nousivat jonkin verran molemmilla alueilla.

Suomessa teollisuuden luottamus heikkeni kuusi pistettä syyskuussa. Tuotanto-odotukset sukelsivat ja ovat nyt pitkäaikaisen keskiarvonsa alapuolella. Tilauskannat ohenivat selvästi ja putosivat pitkäaikaisen keskiarvonsa alapuolelle. Vientitilauskannat kuitenkin pysyivät elokuun lukemissa. Myös Suomessa valmistuotevarastot kohosivat selvästi. Myyntihintaodotukset pysyivät lähes ennallaan.

Indikaattoreita (indeksi 2010=100 tai %-muutos vuodentakaisesta)

	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	Kum*
Kokonaistuotanto, 2010 = 100	108,7	110,5	104,7			
vuosimuutos, %	1,1	0,6	2,5			1,5
Alkutuotanto, 2010 = 100	112,0	109,3	110,1			
vuosimuutos, %	-3,0	-9,6	-3,1			-3,2
Jalostus, 2010 = 100	103,8	106,4	98,7			
vuosimuutos, %	0,7	0,9	5,2			1,7
Palvelut, 2010 = 100	110,8	112,4	107,2			
vuosimuutos, %	1,5	0,9	1,7			1,7
Teol. luottamusind., saldo*	0	-6	-4	-1	-7	
Rak. luottamusind., saldo*	7	0	2	3	7	
Palv. luottamusind., saldo*	11	20	13	10	11	

¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

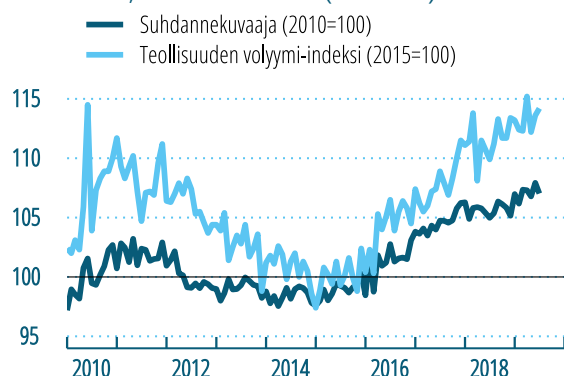
Lähteet: Tilastokeskus ja *Euroopan komission, Business and Consumer Survey.

Kokonaistuotanto toimialoittain (%-muutos vuoden takaisesta)

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2018*	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Bkt markkinahintaan	2,5	2,2	1,5	0,6	0,5	1,3	1,7	1,1	0,9
Alkutuotanto	2,2	9,7	1,7	0,0	-0,4	-6,7	3,3	-2,4	2,1
Teollisuus (B, C, D, E)	5,4	-0,2	-1,2	-3,0	-0,3	2,8	0,1	1,2	0,1
Rakentaminen	3,5	2,3	1,4	2,7	1,1	1,4	2,4	1,0	0,4
Palvelut	1,4	2,7	2,0	1,3	1,3	1,6	1,8	1,3	1,3
Bkt muutos ed. nelj.	0,4	0,0	-0,1	0,3	0,3	0,8			

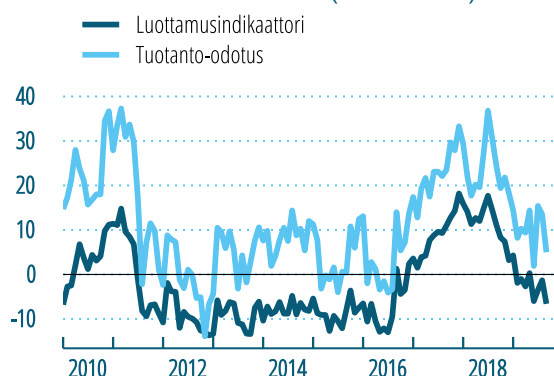
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Tuotanto, kausitasoitus (indeksi)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden odotukset (saldoluku)

Lähde: Euroopan komissio.

Alkutuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

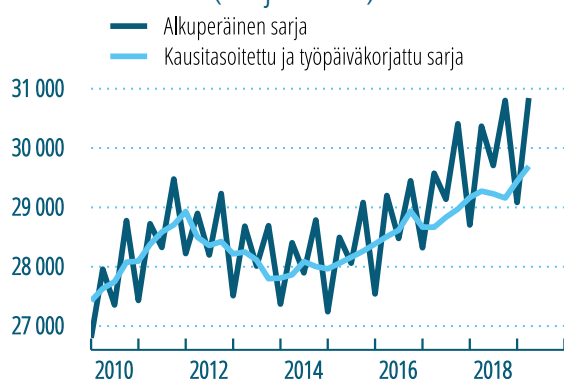
Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Palvelujen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto kasvaa edelleen hyvää vauhtia

- > Metallituotteiden sekä koneiden ja laitteiden valmistus lisääntyi tuntuvasti heinäkuussa
- > Kaivostoiminnan ja louhinnan sekä metallien jalostuksen tuotanto väheni edelleen
- > Uusien tilausten arvo nousi merkittävästi heinäkuussa

Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden voimakas kasvu jatkui heinäkuussa

Koko teollisuuden tuotanto lisääntyi heinäkuussa 6,1 prosenttia vuodentakaisesta teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi 3,8 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto kasvoi heinäkuussa 3,9 prosenttia vuodentakaisesta ja 0,5 prosenttia kesäkuusta.

Kuten kesäkuussa tehdasteollisuuden tuotantoluku nousi tuntuvasti sähkö- ja elektroniikkateollisuuden ansiosta. Kausitasoitettuna tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi heinäkuussa yhteensä 5,2 prosenttia vuodentakaisesta. Poislukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus tehdasteollisuuden tuotannon kasvuluku jäi 3 prosenttiin. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto kohosi heinäkuussa kausitasoitettuna peräti 23,9 prosenttia viimevuotisesta ja 1,2 prosenttia kesäkuusta.

Kaivostoiminnan ja louhinnan tuotanto puolestaan jäi 29,1 prosenttia vuodentakaista pienemmäksi, mutta nousi kuitenkin 12,6 prosenttia kesäkuusta. Myös metallien jalostuksen, kulkuneuvoteollisuuden, paperi- ja elintarviketeollisuuden sekä huonekalujen tuotantomäärä supistui viimevuotisesta.

Metallituotteiden valmistus kohosi 11 prosenttia ja koneiden ja laitteiden tuotanto lisääntyi runsaat 7 prosenttia vuodentakaisesta. Kemianteollisuuden tuotannon kasvu jatkui runsaan 4 prosentin tahtia ja rakennusaineteollisuuden tuotanto kääntyi vajaan 3 prosentin kasvuun.

Uusien tilausten arvo nousi heinäkuussa peräti 18,1 prosenttia vuodentakaisesta

Teollisuusyritysten uusien tilausten arvo nousi heinäkuussa alkuperäisen tilasto-sarjan mukaan 18,1 prosenttia vuodentakaisesta. Kausitasoitettuna uudet tilaukset kasvoivat arvoltaan 9,4 prosenttia kesäkuusta.

Metalliteollisuuden uusien tilausten arvo kohosi heinäkuussa alkuperäisen sarjan mukaan 24,3 prosenttia ja paperiteollisuuden 16,5 prosenttia edellisvuotisesta. Sekä metalli- että paperiteollisuuden tuotantonäkymät ovat siten selvästi parantuneet. Kemianteollisuuden tilausten arvo sen sijaan laski 3,6 prosenttia vuodentakaisesta.

Tammi-heinäkuussa uusien tilausten arvo oli kaiken kaikkiaan 3,4 prosenttia edellisvuotista suurempi. Metalliteollisuuden tilaukset lisääntyivät 4,4 prosenttia ja kemianteollisuuden 3 prosenttia vuodentakaisesta. Myös paperiteollisuuden uusien tilausten arvo nousi, mutta vain 0,8 prosenttia viimevuotisesta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (2015=100, vuosimuutos, %)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	3 kk ¹⁾	Kum ²⁾	2018 ³⁾	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Teknoliateollisuus	9,4	1,4	6,3	11,7	0,8	4,9	4,0	2,4	1,9
Metallien jalostus	-5,8	-4,9	-12,1	-13,8	-2,5	-8,7	5,0	-1,0	2,0
Kone- ja metalliteollisuus	11,2	3,8	0,3	10,8	-1,6	4,5	4,8	5,1	1,4
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	12,4	-2,1	25,0	23,9	4,4	11,7	1,9	-0,8	2,9
Metsäteollisuus	-0,7	-0,6	-4,8	-1,0	0,2	-1,8	0,8	-1,9	1,6
Puutavateollisuus	3,2	0,4	-1,6	0,7	-0,2	1,8	2,3	0,0	0,8
Paperiteollisuus	-3,1	-1,0	-5,7	-1,4	0,3	-3,1	0,1	-2,7	2,0
Kemianteollisuus	8,8	5,7	6,6	4,4	1,3	3,9	0,4	2,2	1,0
Elintarviketeollisuus	6,8	0,3	0,3	-0,5	-0,1	0,4	-1,1	0,7	0,8
Tevanake-teollisuus	1,8	1,1	13,3	2,2	1,0	2,0	2,8	1,0	1,1
Muu tehdasteollisuus	-0,1	-1,7	-2,9	0,4	1,0	-1,4	3,7	0,7	0,2
Tehdasteollisuus yht.	5,5	1,6	3,4	5,2	0,7	2,7	2,2	1,3	1,5
Tehdasteollisuus pl. Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	5,7	1,8	-0,2	3,0	-0,5	1,2	2,3	1,6	1,3
Kaivostoiminta ja louhinta	14,2	-48,5	-41,5	-29,1	-32,8	-18,0	11,2	1,0	0,6
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	3,4	10,7	14,8	3,1	2,9	2,1	-3,8	3,0	1,0
Koko teollisuus	6,6	0,6	2,6	3,9	0,0	2,0	2,1	1,5	1,4

¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna.

²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

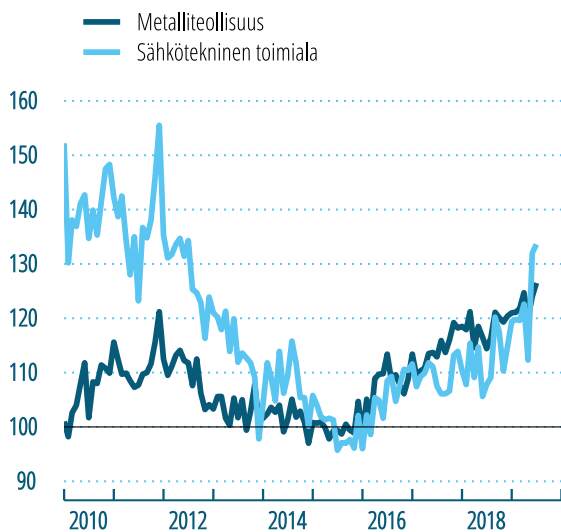
³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan.

Lähde: Tilastokeskus.

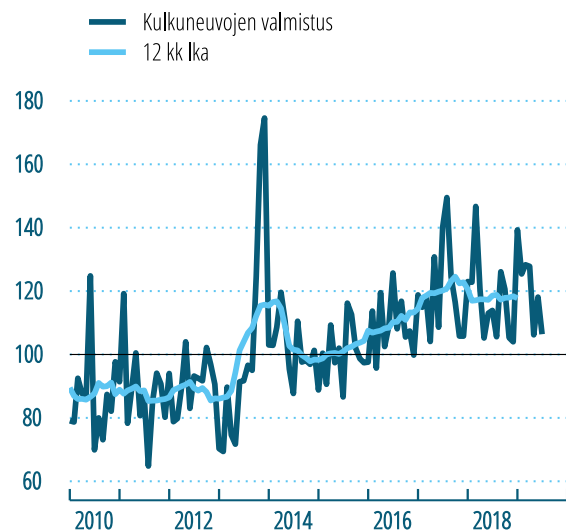
Arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (%-muutos)

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Koko teollisuus	5,4	-0,2	-1,2	-3,0	-0,3	2,8	0,1	1,2	0,1
Tehdasteollisuus	4,9	-0,2	-1,1	-3,0	0,5	2,9	0,0	1,2	-0,1
Metsäteollisuus	-4,8	-8,6	-13,2	-11,9	-6,3	-1,7	-9,6	-2,0	-1,5
Kemianteollisuus	8,5	-3,4	-1,8	-12,0	-4,3	5,3	-2,4	1,4	0,5
Metalliteollisuus pl. sähkötekn.	13,8	4,2	-1,2	1,1	1,2	2,5	4,1	4,0	-1,0
Sähkötekn. teollisuus	-1,3	0,2	8,9	0,1	7,5	8,2	1,8	-1,3	2,1
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-0,6	-1,9	0,3	-0,9	3,5	0,1			

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

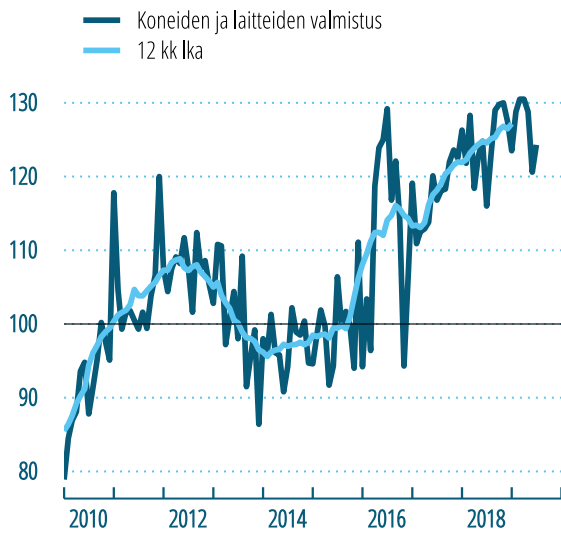
Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind 2015=100)

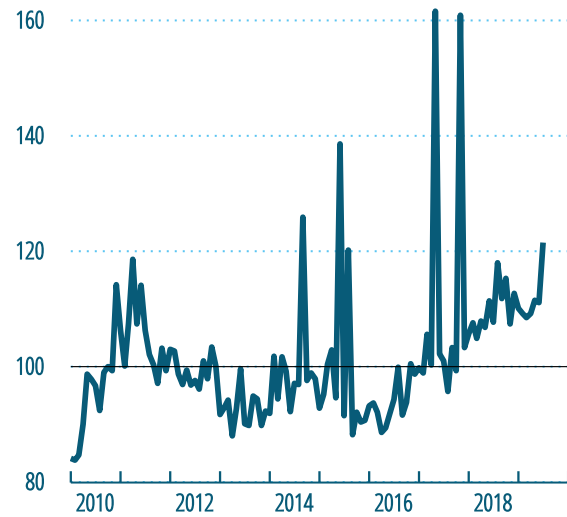
Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2015=100)

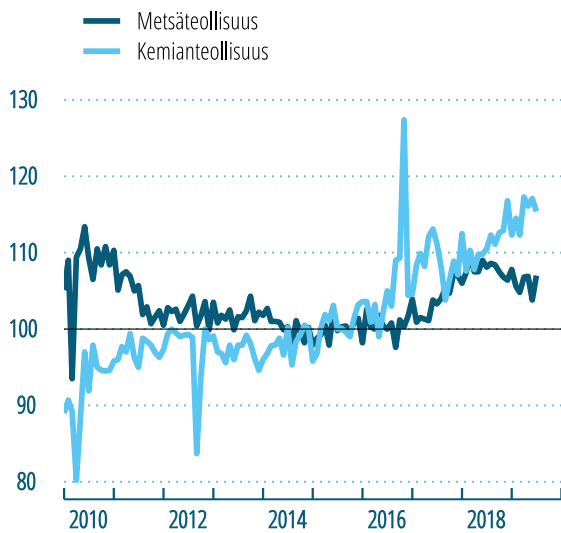

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden uudet tilaukset (ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Lähde: Tilastokeskus.

Julkisen sektorin työllisyysosuus kääntyi kasvuun

> [Kuntasektorin työllisyys nousuun heinä-elokuussa](#)

> [Rakennusalan työllisyys jyrkässä laskussa](#)

> [Julkisyhteisöissä parhaat työllisyysnäkömät](#)

Elokuun työllisyyskehitys osoitti lievää piristymistä vuodentakaiseen ja myös edellisiin kuukausiin verrattuna.

Työllisyystrendin vahvistuminen oli peräisin julkisyhteisöistä, joissa kuntasektorin työpaikkojen määrä kasvoi heinä-elokuussa 1,7 prosenttia vuodentakaisesta.

Yksityisten toimialojen työpaikkojen määrä ei kasvanut lainkaan jalostuselinkeinojen supistettua työn kysyntää. Heinä-elokuussa teollisuuden työllisyys pysyi vuodentakaisella tasollaan, mutta rakentamisen työllisyys putosi 4 prosenttia. Yksityisissä palveluissa työllisyys parani 1,2 prosenttia

Lähikuukausina julkisyhteisöjen työllisyysosuuden kasvun odotetaan jatkuvan. Tähän vaikuttavat etenkin kuntasektorin työllisyyden matala vertailutaso ja avoinna olevien työtilaisuuksien painottuminen sosiaali- ja terveystoimen ammatteihin. Myös hallituksen päättämä kuntasektorin rahoituksen lisääminen pitää yllä paikallishallinnon työn kysyntää loppuvuonna.

Vakavissa rahoitusongelmissa painiskelevassa kuntasektorissa (lähinnä kuntayhtymät) käynnistyvä lomautusaalto ei tilastokeskuksen mittaustavan mukaiseen työllisyyteen vaikuta, koska lomautukset ovat lyhytkestoisia alle 3 kk mittaisia. Sen sijaan työtunteina mitattua työpanosta ne supistavat.

Julkisyhteisöjen kasvava työllisyys saa jatkoa ensi vuonna, kun hallitus ohjelmansa mukaisesti perustaa valtiolle uusia virkoja ja tarjoaa kuntasektorille lisärahoitusta opetus- ja sosiaali- sekä terveystoimen henkilöstön palkkaamiseen.

Etlan syyskuun ennusteen mukaan kansantalouden työllisyyden ennustetaan kohoavan tänä vuonna 0,9 prosenttia, ja kasvun odotetaan hidastuvan ensi vuonna 0,2 prosenttiin.

Ensi vuonna työllisyyden lisäys on kokonaan julkisen sektorin varassa. Yksityisen sektorin työllisyyden arvioidaan vähenevän 2 000 hengellä ja julkisyhteisöissä työllisyyden sen ennustetaan paranevan 8 000 henkilöä.

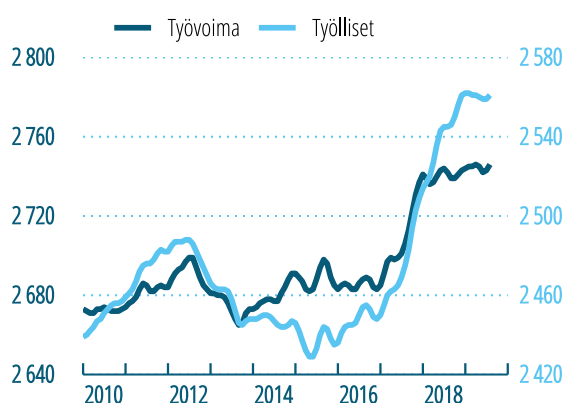
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	3 kk ¹⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Alkutuotanto	-11,3	15,2	3,7	-15,5	13,0	0,2	2,0	2,0	1,0
Teollisuus	3,5	-0,6	-0,3	6,7	-4,2	0,3	1,9	-0,1	-1,0
Rakennustoiminta	1,6	3,1	2,8	-2,0	-6,4	0,2	6,0	1,5	-1,5
Kauppa	4,9	0,5	1,5	-6,6	1,3	-0,1	3,2	1,8	-0,5
Liikenne	-0,7	7,2	4,2	-1,1	7,8	0,9	5,0	1,0	0,5
Rahoitus, liike-el. palv.	-1,1	3,5	-5,4	3,6	8,2	0,1	1,0	3,1	0,3
Julk. ja muut yhtk. palv.	2,0	-1,8	-0,8	1,0	-0,7	-0,1	2,0	-0,6	1,3
Julkinen sektori	-5,3	-2,6	-2,9	-1,5	4,0	-0,5	-0,5	-2,0	1,2
Työlliset yhteensä	1,2	1,3	0,0	-0,1	1,2	0,0	2,7	0,9	0,2
Työvoiman tarjonta	0,6	0,7	-0,5	-0,6	0,6	0,0	1,3	0,0	0,0
Tyött.aste, kausitas. sarja	6,6	6,6	6,6	6,7	6,7	0,1 ²⁾	7,4	6,5	6,3
Työll.aste, kausitas. sarja	72,4	72,4	72,4	72,4	72,5	0,0 ²⁾	71,7	72,4	72,7

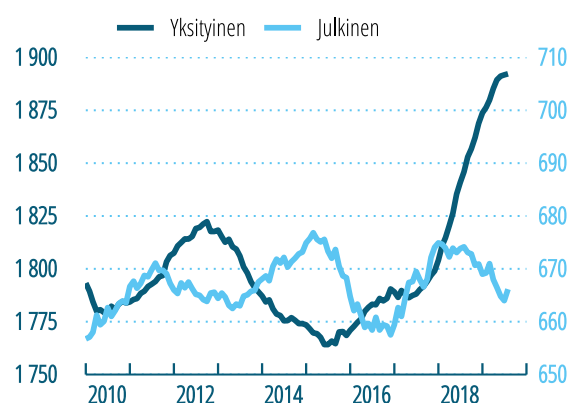
¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

²⁾ %-yksikköä.

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähde: Työvoimatutkimus.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset,
12 kk, lka summa

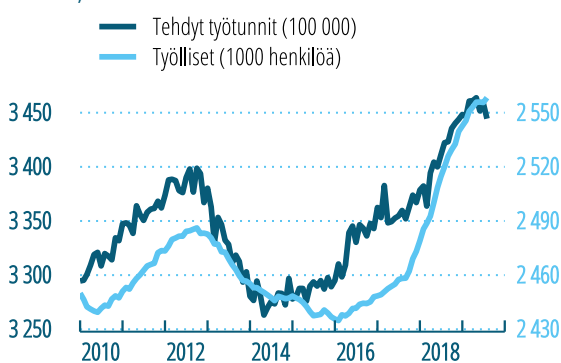
Lähde: Työvoimatutkimus.

Työpanos, 3 kk, Ika (vuosimuutos-%)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo
Alkutuotanto	8,8	7,3	2,2	-3,1	-0,4
Teollisuus	0,7	2,8	1,6	2,9	-1,8
Rakennustoiminta	-0,2	-1,5	-0,7	-1,2	-7,3
Kauppa	3,1	1,5	-2,6	-3,0	-4,3
Liikenne	3,8	5,1	2,6	3,3	1,7
Rahoitus, liike-elämää palv. toim.	-0,2	-1,1	-3,6	1,0	1,8
Julk. ja muut yhtk. pal.	0,8	2,2	-2,2	-1,6	-4,0
Yhteensä	1,5	1,9	-1,0	-0,3	-2,4

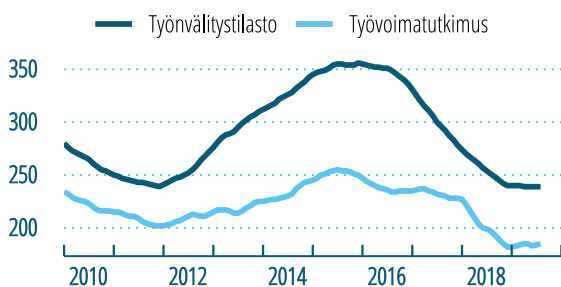
Lähde: Tilastokeskus.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk, Ika summa

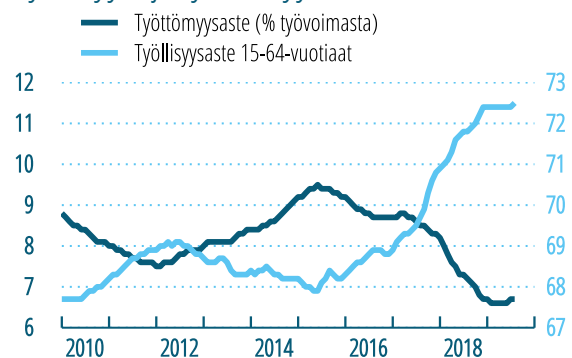
Lähde: Työvoimatutkimus.

Työttömyys, trendi (1 000 henkilöä)

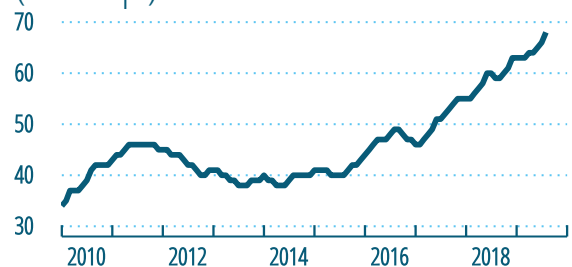
Lähteet: Työministeriö, Tilastokeskus.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

Lähde: Työvoimatutkimus.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Suomen inflaatio yli euroalueen syyskuussa

- > [Inflaatio kiihtyi hieman elokuussa ...](#)
- > [... vihannesten, väkevien, tupakan ja majoituksen kallistuttua](#)
- > [Euroalueen inflaatiotahti alitti Suomen tason](#)
- > [Vaihtosuhteessa pientä paranemista](#)

Inflaatio 1,1 prosenttia

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi odotetusti elokuussa, mutta kuitenkin hieman odotettua enemmän. Kokonaisinflaatio nousi heinäkuun 0,8 prosentista 1,1 prosenttiin. Kiihtyminen johtui erityisesti elintarvikkeiden, väkevien alkoholijuomien ja tupakan, jalkineiden sekä majoituksen hintakehityksestä.

Elintarvikkeiden vuosi-inflaatiota nostivat erityisesti hyvin volatiilit vihannesten hinnat. Viime vuonna oli hintapiikki syys-lokakuussa, joten ennako-odotus on, että tänä vuonna muutos on negatiivinen, mikä hidastaisi seuraavaksi julkistettavia inflaatiolukuja.

Majoituspalvelujen hinnat nousivat odotetusti elokuussa. Nousua kertyi 2,2 prosenttia, kun heinäkuussa ne olivat alentuneet. Tämä nosti myös koko kuluttajahintainflaatiota. Myös majoituspalvelujen hinnoissa on suuria vuositason vaihteluita kuukaudesta toiseen.

Voi olla, että Suomen EU-puheenjohtajuuskausi näkyy majoituksen hintapaineina Helsingin seudulla loppuvuoden aikana. Toisaalta jo vuosi sitten hinnoissa nähtiin selvää nousua.

Raakaöljyn hintapiikki suli nopeasti

Polttoaineiden hinnat alenivat elokuussa hieman viime vuodesta, mikä hidasti siten kokonaisinflaatiota. Syyskuussa raakaöljyn maailmanmarkkinahinta nousi hetkellisesti, kun Saudi-Arabian öljyntuotantoa vastaan tehtiin vakava aseellinen hyökkäys. Hintapiikki kuitenkin hävisi parissa viikossa.

Raakaöljyn barrelihinta euroissa mitattuna nousi elokuusta syyskuuhun, mutta oli 17 prosenttia matalampi kuin vuosi sitten.

Euroalueen inflaatio alle Suomen

Euroalueen inflaatio on hidastunut selvästi. Se oli vuosi sitten 0,7 prosenttiyksikköä yli Suomen yhdenmukaistetun inflaation. Nyt syyskuussa euroalueen inflaatio oli hidastunut 0,1 prosenttiyksikköä alle Suomen inflaation.

Vaihtosuhte hieman parantunut

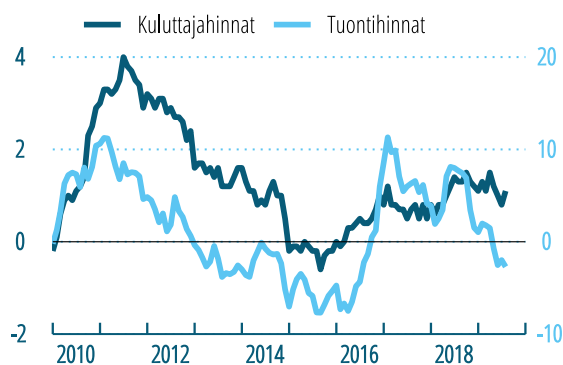
Vienti- ja tuontihintaindekseistä laskettuna vaihtosuhte parani kevään ja kesän aikana puoli prosenttia vuoden takaisesta. Teollisuustuotteissa sekä raaka-aineissa ja tuotantohyödykkeissä se heikkeni pari prosenttia, mutta kulutustavaroissa se parani hieman tätä enemmän.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Suomi, harmonisoitu	1,3	1,1	1,0	1,2	1,0	1,0	1,0
Euroalue, harmonisoitu	1,2	1,3	1,0	1,0	0,9	1,2	1,2
Suomi, kansallinen KHI	1,2	1,0	0,8	1,1		1,0	1,1
Tuontihinnat (tavarat)	-0,7	-2,6	-2,0	-2,7		-0,3	-0,6
Kotimarkkinoiden perushintaind.	1,4	-0,1	0,2	-0,2		0,9	1,1
Rakennuskustannusindeksi	1,2	0,6	0,4	0,9		1,0	1,2

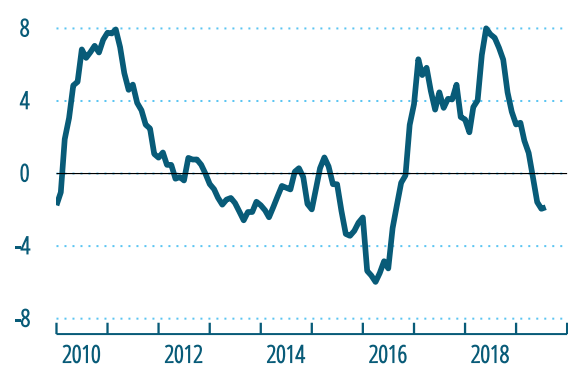
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Suhdanne 2019:2.

Hinnat (vuosimuutos, %)

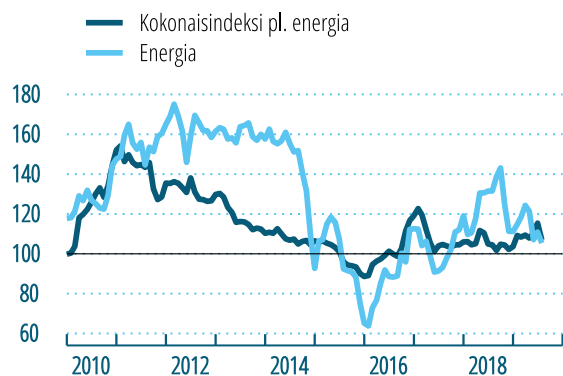
Lähde: Tilastokeskus.

Vientihinnat (vuosimuutos, %)

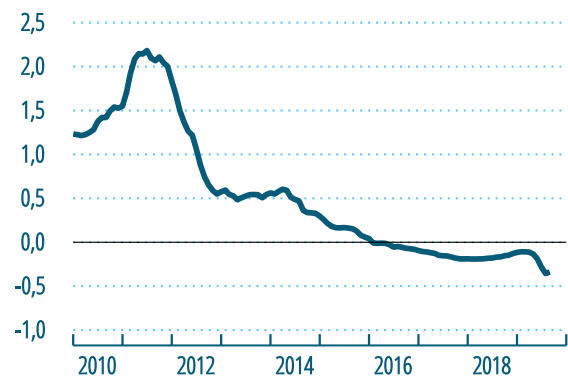
Lähde: Tilastokeskus.

Raaka-aineiden eurohinta (ind 2015=100)

Lähde: HWWI.

12 kk, Euribor (%)

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2019) (vuosimuutos, %)

	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo
Kokonaisindeksi	1,2	1,0	0,8	1,1
Elintarvikkeet ym. (12,8 %)	0,5	1,1	0,7	1,7
Alkoholi ja tupakka (4,8 %)	3,3	3,4	3,9	5,0
Vaatetus ja jalkineet (4,5 %)	-1,0	-1,6	0,2	0,8
Asuminen ym. (24,3 %)	2,2	2,1	1,6	1,6
Kalusteet, kodinkoneet (5,1 %)	-0,2	1,0	0,6	0,3
Terveys (5,1 %)	0,9	0,8	1,1	1,3
Liikenne (14,2 %)	1,4	0,0	0,1	-0,3
Viestintä (2,4 %)	0,5	0,1	1,0	1,3
Kulttuuri, vapaa-aika (11,4 %)	-0,8	-0,8	-0,5	-0,3
Koulutus (0,4 %)	1,2	1,2	1,2	1,2
Ravintolat ja hotellit (7,5 %)	2,9	2,1	1,0	2,0
Muut (7,5 %)	1,2	1,3	0,2	0,3

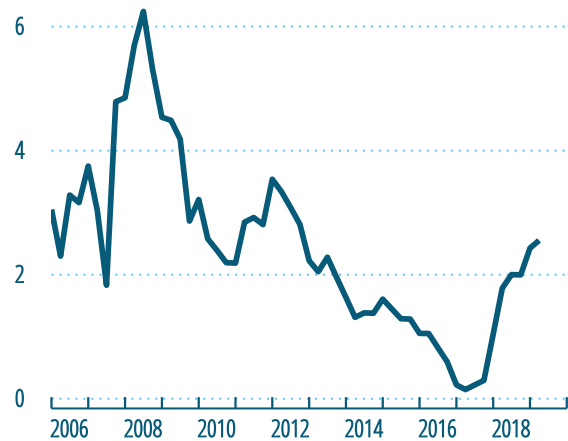
Lähde: Tilastokeskus.

Suomen reaaliin efektiivinen valuuttakurssi (ind 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

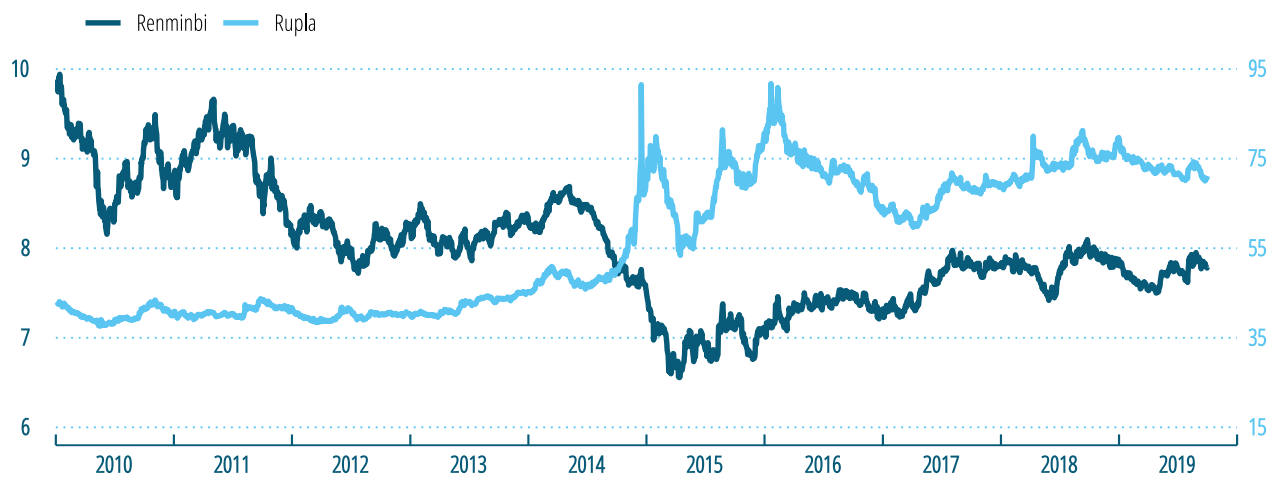
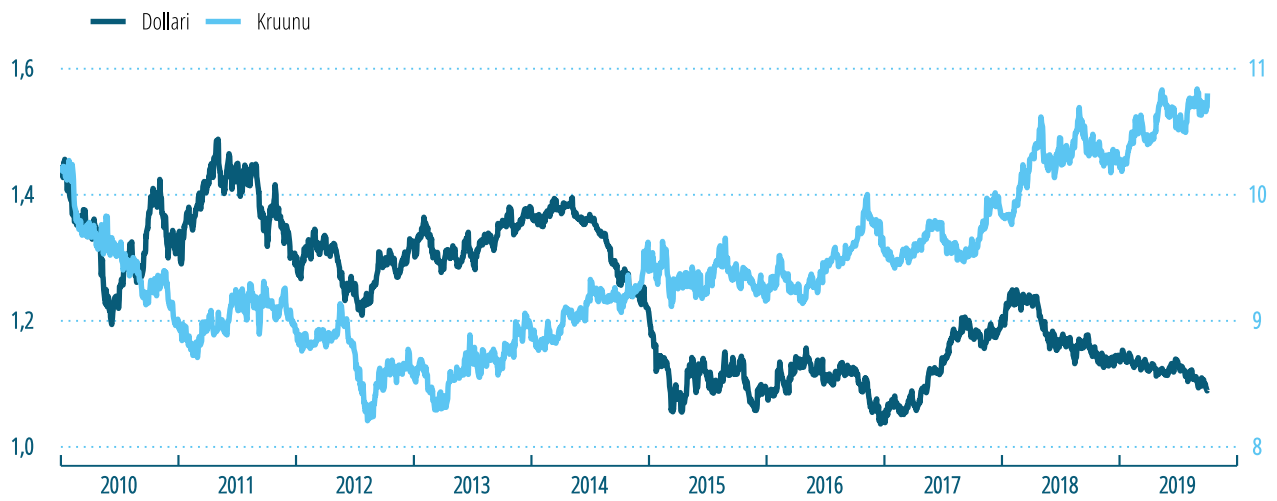
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu.
Lähde: BIS.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähde: Tilastokeskus.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema heikkeni alkuvuonna

> Tulo- ja kulutus-
verojen tuoton kasvu
vaisua

> Kuntatalouden
rahoitusasema heikkeni
rajusti

> Kuntalouden
kriisiytyminen valtaosin
itseaiheutettua

> Julkisyhteisöjen vaje
ja velkaantuneisuus
kasvuun jo tänä vuonna

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen rahoitusaseman heikkeneminen jatkui vuoden II-neljänneksellä.

Vuoden yli laskettu rahoitusvaje suhteessa bruttokansantuotteeseen oli kesäkuussa 1 prosenttia eli 0,2 prosenttiyksikköä (0,45 mrd. euroa) vuodentakais- ta suurempi.

Paikallishallinnon (kunnat ja kuntayhtymät) rahoitustilanne heikkeni alkuvuonna ennätysmäiset 0,5 prosenttiyksikköä vastaten 1,2 mrd. euron lisälainan- ottotarvetta.

Julkisyhteisöjen kokonaistulot kohosivat alkuvuonna 2,1 prosenttia ja me- not ylittivät vuodentakaisen tason 2,8 prosenttia.

Vero- ja maksutulot kohosivat vaatimattomat 1,8 prosenttia, jossa laskua vuodentakaisesta oli 0,2 prosenttiyksikköä.

Tuloveron (kotitalouksien ja yhteisöjen tulovero) tuotto kasvoi 1 prosenttia ja kuntasektorissa se supistui peräti 1,5 prosenttia.

Kulutusverojen kertymä pysyi alkuvuonna ennallaan. Sosiaalivakuutuksen maksutuotto kohosi palkkasumman verran eli 3,8 prosenttia.

Julkiset kokonaismenot kohosivat tammi-kesäkuussa 2,8 prosenttia eli sa- man verran kuin vuosi sitten.

Menolajeista julkinen kulutus vauhdittui peräti 4,3 prosentin vuosikasvuun. Valtiontalouden kulutusmenojen kasvu hidastui, mutta kuntasektorissa vauhti kiihtyi 1,3 prosenttiyksikköä 5,4 prosenttiin.

Kuntasektori on jo toista vuotta kasvattanut kulutus- ja investointimenoja ennätysvauhtia. Kiivaan menotehtailun taustalla on kuntien ja kuntayhtymien valmistautuminen maakuntaudistukseen, mikä on kannustanut niitä lisäämään valtion kontolle siirtyviä sosiaali- ja terveystoimen menoja.

Vuoden jälkipuoliskolla valtion ja kuntien yhteenlasketun rahoitusaseman kohenemista lienee turha odottaa. Suhdannetilanne on heikentynyt vuoden mit- taan, joten veropohjien (työpanos ja yritysten liiketulosten kehitys) kasvu tulee hidastumaan. Lisäksi uusi hallitus on lisäämässä menoja loppuvuodelle (mm. kuntien valtionosuudet ja liikennehankkeet).

Etlan syksyn ennusteessa arvioidaan julkisyhteisöjen rahoitusvajeen BKT- suhteen kasvavan tänä vuonna 0,1 prosenttiyksiköllä 0,9 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen edp-velka (EMU-velka) kasvaa ennusteen mukaan tänä vuonna 4,7 mrd. euroa 143 mrd. euroon. Paikallishallinnon velan arvioidaan kas- vavan tänä vuonna 2,1 mrd. euron alijäämän verran.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

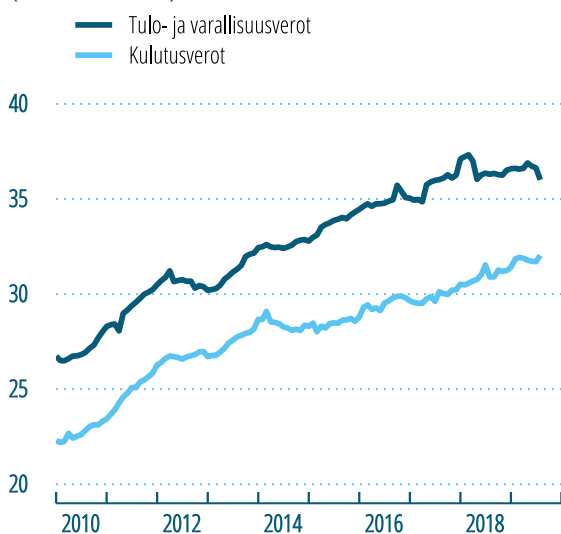
	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	12 kk ²⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	3,2	-3,8	-1,9	-5,5	1,3	1,9	3,7	3,4
Välittömät verot	9,5	-5,4	-2,8	-20,7	-0,8	0,7	4,9	3,8
Välilliset verot	-4,0	-1,9	-0,9	14,1	3,7	3,3	2,0	3,0
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos						3,1	3,2	3,5
Valtiontalous, mrd. euroa tuloylijäämä	0,7	-0,2	-0,4	-0,1	-0,8	-1,8	-1,6	-2,2
Budjettitalouden velka, mrd. eur	107,1	109,5	104,5	104,4		105,0	106,6	108,8

¹⁾ Vuosimuutos, %

²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %

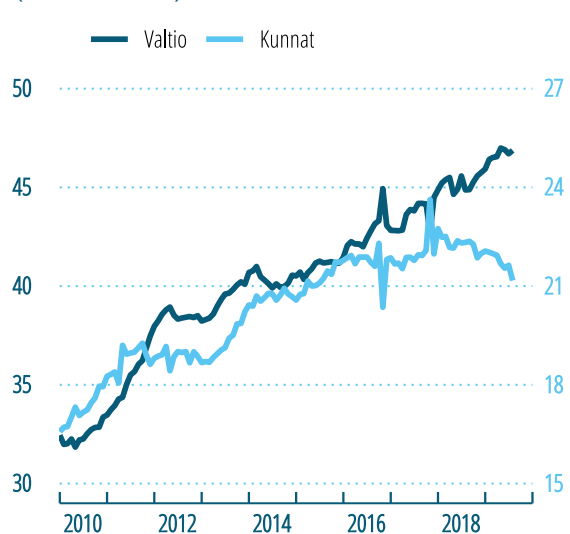
Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori, Suhdanne 2019:2.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

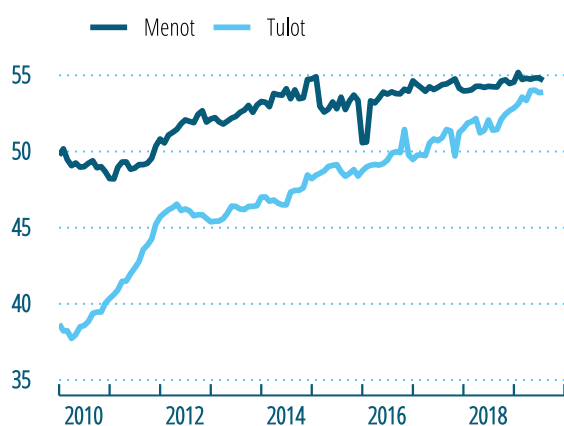
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien volyymi (% ed. vuodesta)

	2018 ¹⁾ II	2018 ¹⁾ III	2018 ¹⁾ IV	2019 ¹⁾ I	2019 ¹⁾ II	Q _t /Q _{t-1}	2018 I-IV	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Kulutus	1,4	1,1	0,2	2,0	1,5	0,1	1,5	1,8	1,4
Investoinnit	1,8	7,6	6,0	0,6	8,7	1,2	4,5	1,1	2,7

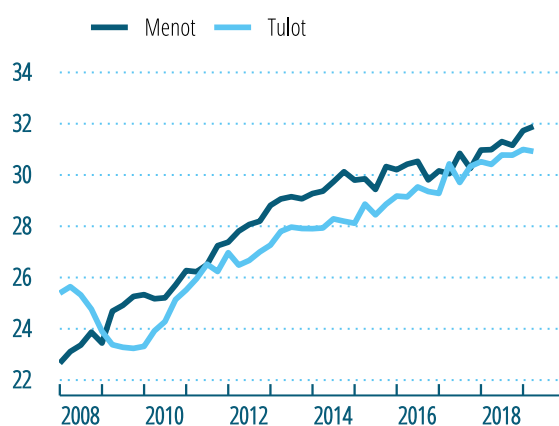
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.Työpäiväkorjattu %-muutos ed. vuodesta.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

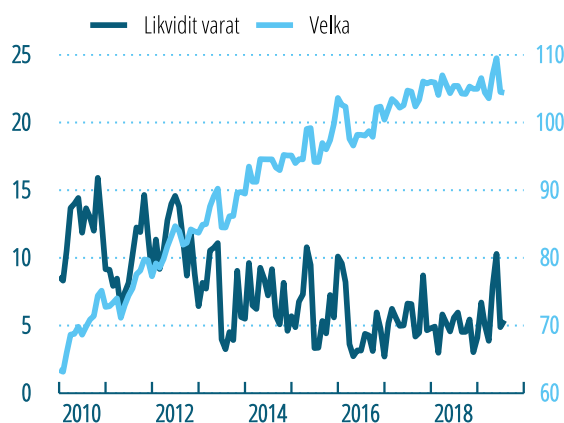
Lähde: Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

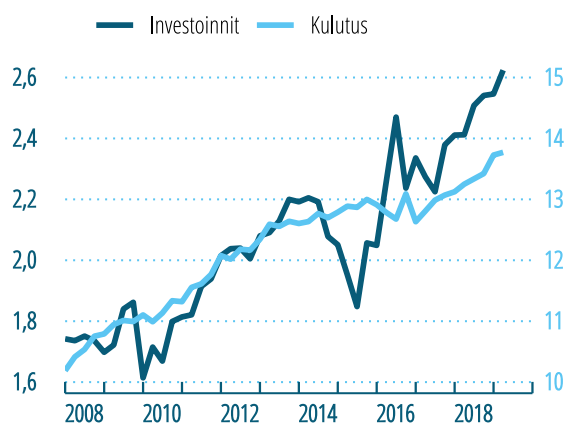
Lähde: Tilastokeskus.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

Lähde: Valtiokonttori.

Julkinen kulutus ja investoinnit (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Talousennusteet vuodelle 2019 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 16.9.	PT 17.9.	PTT 12.9.	SP 11.6.	VM 17.6.	HB 9.4.	Nordea 4.9.	OP 19.8.	Danske 17.6.	Komissio 7.5.	Med	Min	Max
Bkt	1,1	1,3	1,3	1,6	1,6	1,5	1,2	1,2	1,3	1,6	1,3	1,1	1,6
Tuonti	1,1	1,5	1,5	1,9	1,9	1,2	1,5	1,7	2,0	2,2	1,6	1,1	2,2
Vienti	3,8	4,0	2,5	2,8	2,9	1,8	3,0	2,0	3,0	3,2	3,0	1,8	4,0
Kulutus	1,0	1,0			1,3	1,3		1,2	0,7		1,1	0,7	1,3
yksityinen	0,7	1,0	1,2	1,3	1,5	1,4	1,0	1,0	0,8	1,6	1,1	0,7	1,6
julkinen	1,8	1,0	1,5	0,4	0,7	1,0	1,2	1,5	0,5	1,2	1,1	0,4	1,8
Investoinnit	1,4	1,4	0,6	1,8	0,9	1,4	0,5	1,5	0,0	1,6	1,4	0,0	1,8
Varastojen muutos (kontr.)	-1,1			0,0			-0,3			-0,2	-0,2	-1,1	0,0
Kokonaiskysyntä	1,1	1,5			1,6						1,5	1,1	1,6
Kuluttajahinnat (SP ja EC: harm.)	1,0	1,1	1,0	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0	1,2	1,4	1,1	1,0	1,4
Työttömyysaste, %	6,5	6,6	6,6	6,5	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,7	6,5	6,5	6,7
Ansiotaso	2,5	2,7	2,7	2,4	2,7	2,3	2,5	2,5	2,5		2,5	2,3	2,7
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,8				2,9	2,0	2,5				2,2	1,8	2,9
Vaihtotase / bkt, %	-0,9		-1,1	-0,7	-1,5	-0,4	-1,7	-1,3	-1,7	-1,5	-1,3	-1,7	-0,4

Talousennusteet vuodelle 2020 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 16.9.	PT 17.9.	PTT 12.9.	SP 11.6.	VM 17.6.	HB 9.4.	Nordea 4.9.	OP 19.8.	Danske 17.6.	Komissio 7.5.	Med	Min	Max
Bkt	0,9	1,1	1,2	1,5	1,2	1,0	1,0	0,5	1,0	1,2	1,1	0,5	1,5
Tuonti	2,2	1,0	1,0	1,8	2,6	0,6	1,7	1,2	2,5	3,2	1,8	0,6	3,2
Vienti	1,3	2,0	1,5	2,1	2,9	1,1	1,0	0,5	2,0	3,4	1,8	0,5	3,4
Kulutus	1,2	1,2			1,3	1,2		1,0	1,3		1,2	1,0	1,3
yksityinen	1,1	0,9	1,0	1,4	1,6	1,3	1,4	0,8	1,2	1,4	1,2	0,8	1,6
julkinen	1,4	2,0	1,5	0,6	0,4	1,0	1,0	1,5	1,5	0,3	1,2	0,3	2,0
Investoinnit	0,8	-1,0	0,5	1,6	0,5	-0,6	0,1	0,6	1,0	1,3	0,6	-1,0	1,6
Varastojen muutos (kontr.)	0,2			0,1			0,2			0,0	0,2	0,0	0,2
Kokonaiskysyntä	1,3	1,1			1,5						1,3	1,1	1,5
Kuluttajahinnat (SP ja EC: harm.)	1,1	1,0	1,0	1,4	1,5	1,4	1,3	1,2	1,5	1,6	1,4	1,0	1,6
Työttömyysaste, %	6,3	6,7	6,9	6,4	6,3	6,5	6,4	6,5	6,4	6,2	6,4	6,2	6,9
Ansiotaso	2,7	2,1	2,8	2,8	3,3	2,5	3,0	2,5	2,5		2,7	2,1	3,3
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,4				1,9	0,8	1,5				1,4	0,8	1,9
Vaihtotase / bkt, %	-0,8		-0,8	-0,7	-1,4	-0,6	-1,6	-1,5	-1,4	-1,4	-1,4	-1,6	-0,6

Talousennusteet vuodelle 2021 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla	PT	PTT	SP	VM	HB	Nordea	OP	Danske	Komissio	Med	Min	Max
	16.9.	-	-	11.6.	17.6.	9.4.	4.9.	-	-	-			
Bkt	1,1			1,3	1,1	0,8	0,5				1,1	0,5	1,3
Tuonti	2,7			2,6	1,9	0,2	1,2				1,9	0,2	2,7
Vienti	2,5			2,8	2,0	0,5	1,5				2,0	0,5	2,8
Kulutus	1,1				1,2	1,0					1,1	1,0	1,2
yksityinen	1,2			1,4	1,7	1,2	1,0				1,2	1,0	1,7
julkinen	0,7			0,1	0,3	0,5	0,4				0,4	0,1	0,7
Investoinnit	1,1			1,9	0,5	0,0	0,5				0,5	0,0	1,9
Varastojen muutos (kontr.)	0,1			0,1			-0,4				0,1	-0,4	0,1
Kokonaiskysyntä	1,6				1,2						1,4	1,2	1,6
Kuluttajahinnat (SP ja EC: harm.)	1,4			1,6	1,7	1,4	1,3				1,4	1,3	1,7
Työttömyysaste, %	6,1			6,3	6,2	6,8	6,4				6,3	6,1	6,8
Ansiotaso	2,6			2,6	3,1	2,4	2,8				2,6	2,4	3,1
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,5				1,7	0,0	1,2				1,4	0,0	1,7
Vaihtotase / bkt, %	-0,6			-0,6	-1,4	-0,7	-1,6				-0,7	-1,6	-0,6

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

**The Research Institute
of the Finnish Economy**

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

